

GAIXOTASUN PROFESIONALAK EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN

2018. URTEKO TXOSTENA

OSALAN

Laneko Segurtasun eta
Osasunerako Euskal Erakundea
Instituto Vasco de Seguridad y
Salud Laborales

Euskadi, auzolana, bien común

**EUSKO JAURLARITZA
GOBIERNO VASCO**

LAN ETA JUSTIZIA SAILA
DEPARTAMENTO DE TRABAJO Y JUSTICIA

GAIKOTASUN PROFESIONALAK EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN

2018.
URTEKO
TXOSTENA

OSALAN

**Laneko Segurtasun eta
Osasunerako Euskal Erakundea**

Instituto Vasco de Seguridad y
Salud Laborales

BARAKALDO, 2019

Edizioa:

1.a, 2019ko iraila

Tirada:

50 ale

OSALAN-Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laborales/ Laneko Segurtasun eta Osasunerako Euskal Erakundea

Internet:

www.osalan.euskadi.eus

Argitaratzailea:

OSALAN-Instituto Vasco de Seguridad y Salud Laborales/ Laneko Segurtasun eta Osasunerako Euskal Erakundea

Egileak:

CAMARÓN ECHEANDÍA, Idoia (Responsable de Epidemiología. Unidad de Salud Laboral. OSALAN)

LÓPEZ ECHÁNIZ, Idoia (Técnica de Epidemiología. Unidad de Salud Laboral. OSALAN)

Maketazioa:

The Old Market 56. C/ RIBERA, 1, 1ºD. 48005 BILBAO

Azaleko diseinua:

The Old Market 56. C/ RIBERA, 1, 1ºD. 48005 BILBAO

Fotokonposizioa:

Estudios Durero. Polígono Ugaldeguren III, Parcela 18 - 4. 48170 - Zamudio. BIZKAIA

Inprimaketa:

Estudios Durero. Polígono Ugaldeguren III, Parcela 18 - 4. 48170 - Zamudio. BIZKAIA

LG:

BI-02438-2019

AURKIBIDEA

1.	METODOLOGIA	5
2.	GAIXOTASUN PROFESIONALAK, 2018	8
2.1.	Arriskupeko langileak	8
2.2.	Kopuru absolutuak eta gaixotasun profesionalen intzidentzia tasak	8
2.3.	Arrisku neurriak. Arrisku taldeak	17
2.4.	Konparazioa beste Autonomia Erkidegoekin	19
2.5.	Gaixotasun profesionalen prebentziorako inpaktua	19
3.	ONDORIOAK	21
	GAIXOTASUN PROFESIONALAK 2018, TAULAK	25
	GAIXOTASUN PROFESIONALAK 2018, GRAFIKOAK	64

1. METODOLOGIA

1.1. Datuen iturria

Gaixotasun profesioen parteak telematikoki jakinarazten dituen CEPROSS aplikaziotik sortutako fitxategi estatistikoa erabili da txosten hau egiteko (Enplegu eta Gizarte Segurantza Ministerioko Gizarte Segurantzaren Antolaketarako Zuzendaritza Nagusia). Fitxategiak EAEko enpresetako gaixotasun profesionalen parteak dauzka, 2007tik 2018ra bitartekoak, mutualitateek CEPROSS sistemari jakinarazitakoak. Gizarte Segurantzaren Sistemako gaixotasun profesionalen koadroko 1299/2006 Errege Dekretuaren 1. eranskineko gaixotasunen parteak dira horiek.

Gaixotasun profesionalen aldi bateko bilakaera aztertzeke erabili dira CEPROSS 2007-2018 fitxategi estatistikoa, eta IGATT aplikaziotik ateratako 2000-2006ko gaixotasun profesionalen fitxategia.

1.2. Aztertu beharreko datu multzoa: denbora-tartea eta hautaketa-irizpideak

2018an eta 2017an CEPROSS aplikazioan erregistratutako GPen parteak aztertu dira. Gaixotasun profesionalen parteak erregistratu diren eguna izan da hautaketa-iragazkia. Urte arteko analisi alderatua egiteko, baztertu egin dira azkenean laneko istripu eta gaixotasun arrunt sailkatutako parteak.

Azken 19 urteotako gaixotasun profesionalen bilakaera aztertzeke, 2000tik 2018ra arteko (biak barne) gaixotasun profesionalen datuak bildu dira, informazio-iturri eta hautaketa-irizpide berberak erabilita. 19 urteko aldian, gaixotasun profesionalen indargabetutako partetik eta parte berritik ateratako datuak bateratzean, ezin izan dira baztertu laneko istripu edo gaixotasun arrunt gisa sailkatuak. Hori dela-eta, baliteke emaitzak bat ez etortzea erabat, laneko istripuak eta gaixotasun arruntak baztertuta daudelako tauletan, baina grafikoetan ez.

1.3. Ikertutako populazioa

Istripuak eta gaixotasunak izateagatik ikertu den populazioa EAEko langileak dira, Gizarte Segurantzara afiliatuak, azterlanak iraun duen aldietan alta hartuta daudenak eta Gizarte Segurantzako edozein araubideren barruan laneko kontingentzietatik babesturik daudenak. Laneko kontingentziengatik babesik ez duten autonomoak kanpo utzi dira.

Gizarte Segurantzara afiliaturiko populazioa hartu eta aldagai hauen arabera bereizi da: araubidea, lurralde historikoa, ekonomia-jarduera, adina, sexua eta kontratu mota, 2009tik 2018ra.

1.4. Aztertutako aldagaiak eta txostenean erabilitako maiztasun- eta arrisku-neurriak

Gaixotasun profesionalen 2018ko txostena egiteko erabili den azterketa deskribatzailea da batik bat. Txosteneko tauletan eta grafikoetan, aldagai zehatz batekin edo bi aldagai gurutzatuta eman dira emaitzak. Emaitza horiek 2018ko urtea 2017rekin alderatuz adierazten dira, edo urteen serie ebolutibo baten bidez. Erantsitako taulan datoz aztertutako aldagai deskribatzaile nagusiak, multzoka, pertsonen, gaixotasunaren, lantokiaren edo denboraren ezaugarrien arabera.

Dimentsioa	Ezaugarria (aldagai deskribatzailea)
Pertsona	Sexua Adina Okupazioa
Gaixotasuna	Diagnóstico (grupo de enfermedades) Baja laboral Agente causal
Lantokia	Lurralde historikoa Jarduera (ESJN): Dibisioa eta sektorea
Denbora	Egutegiko urtea ABEaren iraupena

2018ko gaixotasun profesionalei buruzko informazioa biltzeko, lau neurri erabili dira:

1. Ikertutako denboraldian izandako istripuen eta gaixotasun profesionalen kopurua.
2. Bajaren iraupena. Bajaren eta altaren arteko egunak dira bajaren iraupena. Datu hori, jakina, kasu itxietan bakarrik dago, eta horiexek erabili dira atal honetan.
Bajaren iraupena alderatzeko, iraupenaren mediana kalkulatu eta alderatu egin ditugu Wilcoxon rank-sum test ez-parametrikoren bidez.
3. Urteko intzidentzia-tasa. Toki eta urte jakin batean GP berriek izandako maiztasuna eta garrantzia neurtzen dituzte. Gaixotasun profesionalen kopurua da, urte eta leku jakin batean, mila laguneko.
4. Arrisku-neurriak, intzidentzia-tasen erlazioaren arabera kalkulaturik. Hau da, gaixotasun profesionalak zenbat aldiz ugariago diren ezaugarri bereko pertsonen artean, beste talde baten aldean.

Intzidentzia-tasen erlazioak kalkulatzeko orduan, kontuan hartu da langileen sexua, adina, kontratazio mota, lurraldea eta enpresaren jarduera-sektorea, gaixotasun profesionala agertu denean. Faktore guztiak batera aztertzeko, erregresio-eredu bat erabili da, faktore bakoitzak gaixotasunen intzidentzia-tasan izan lezakeen eragina neurtzeko, zeinahi izanik ere aztertutako gainerako faktoreak.

2018ko gaixotasun profesionalen urteko intzidentzia-tasa modelizatu egin da Poisson-en erregresio baten bidez, honako aldagai hauek doitu: sexua, adin-taldea (16-29, 30-49 eta 50 edo gehiago), parte erregistratu den lurraldea, eta langilearen jarduera-sektorea. Bi eredu doitu dira: lehenengoan, GP bajadun eta bajarik gabeko berri guztiak sartu ziren; bigarrean, aldiz, GP bajadun berriak bakarrik.

Intzidentzia-tasen erlazioa kalkulatzeko da modeloan lortutako koefizientearen esponentzialaren bidez, gainerako aldagaiekin doitu.

5. Saihesteko neurriak edo gaixotasun-kasu saihesgarriak, ekonomia-jarduerako taldeen arabera (ESJN-09), kontuan hartuz EAEko langileen arriskuaren ehunekoa (%LAE). % LAE kalkulatzeko, erreferentziako intzidentzia-tasa moduan erabili da ESJN-09ko talde bakoitzaren tasen mediana.

2000-2018 arteko gaixotasun profesionalen bilakaera azaltzeko, urte bakoitzeko intzidentzia-tasa eta kasuen kopurua erakusten dira.

STATA 14.2[®] paketearen bidez datuak aztertu eta lortu dira grafikoak.

2. GAIXOTASUN PROFESIONALAK 2018

2.1. Arriskuan den populazio langilea

Esan den bezala, azterketa egiteko, Gizarte Segurantzari afiliatuta eta laneko kontingentzien aurrean babestuta dauden EAeko langileak hartu dira arriskuan den populazio gisa.

Populazio hori ez da egonkorra eta, 2017rekin alderatuta, 2018an gorabeherak izan ditu. GP-1 taulan ageri da afiliatutako biztanleen urte arteko gorabehera, lurraldeen eta jarduera-sektoreen arabera, gizonezkoak eta emakumeak bereizita. Oro har, EAEn 2018an % 2,5 ugairu da Gizarte Segurantzari afiliatutako populazioa. Eraikuntzan ugairu da gehien (% 4,8), ondoren zerbitzuetan (% 2,6) eta gutxiago industrian (% 1,8).

Lehen mailako sektorea % 0,4 murriztu da aurreko urtearen aldean, % 3,7 gutxitu baitira sektore horretako emakumeak.

Eraikuntzako gizonezkoak ugairu dira gehien (% 5), eta eraikuntza izan da ere lurraldez lurralde gehien ugairu dena, hain zuzen ere % 7 Gipuzkoako emakumeen artean.

Erreferentziazko populazioaren aldakuntza horiengatik dira, hein batean, gaixotasun profesionalen intzidentzia-tasen gorabeherak.

2.2. Kopuru absolutuak eta gaixotasun profesionalen intzidentzia-tasak

2018an gaixotasun profesionalen 3.265 parte erregistratu dira. Horietatik 260 lan-istripu edo gaixotasun arrunt gisa sailkatu dira, eta ikerketatik kanpo geratu dira. Kasu horiek kanpo utzi ondoren, laneko 3.005 gaixotasun zenbatu dira.

Jakinarazitako 3.005 gaixotasun-parteeetatik 2.064 berriak izan dira, eta berriz gaixotzeak 941 (GP-2 taula). 2017rekin alderatuta, gaixotasun profesionalen 246 parte gehiago izan dira 2018an, hau da, % 9 gehiago. Berriz gaixotzeen parteak % 12 ugaritu dira aurreko urtearen aldean, eta kasu berriak % 8.

Gaixotasun profesionalen parteak % 9 ugaritu dira, emakumeen nahiz gizonezkoen artean. Nolanahi ere, emakumeen artean kasu berriengatik izan da, % 16 ugaritu baitira, eta berriz gaixotzeak % 5 gutxitu dira. Gizonen artean, ordea, berriz gaixotzeak % 22 ugaritu dira, eta kasu berriak % 4.

1. eta 2. irudietan ageri da zenbateko igoera izan duten gaixotasun profesionalen parteek zein 2018ko intzidentzia-indizeak. GP berrien intzidentzia-tasa % 4 igo da, 2017ko 2,5etik 2018ko 2,6ra, mila langileko. Intzidentzia-tasa hainbeste igo bada, emakumeen artean intzidentzia-tasa igo delako izan da (% 12). Gizonen artean pitin bat jaitsi da intzidentzia-tasa (% 0,3).

GP-3 taulan dator aitortutako lan-gaixotasunek EAEn 12 urtez, 2007 eta 2018 artean, izandako bilakaera, bai eta GP berrien intzidentzia-tasa ere, sexuaren arabera. Datu berak agertzen dira 9. irudian, grafiko moduan.

2011 eta 2018 artean, aitortutako lan-gaixotasunak % 6 ugaritu dira, gizonezkoak eta emakumeak bereizi gabe. Emakumeen artean % 46 ugaritu dira, eta gizonezkoen artean % 8 murriztu. Gaixotasun profesionalen 2011-2018 arteko intzidentzia-tasari dagokionez, % 17 murriztu da kasu bietan, gizonen artean % 25, eta emakumeen artean % 19 igo da. Hor ikusten da, beraz, EAEko emakumeen gaixotasun profesionalak ugaritzen ari direla.

2018ko 3.005 gaixotasun profesionalen parteetatik, 2.826 urte horretan itxi dira eta 179 zabalik zeuden urtearen amaieran (GP-4 taula). GP-4 taulan agertzen dira kasuak ixteko arrazoiak. Gaixotasun profesionalen prozesuak ixteko arrazoiak aurreko urtearen antzekoak dira. Ezintasun iraunkorrak eta baliaezintasunik gabeko lesio iraunkorrak proposatzen dituzten parteak ugariagoak dira gizonen artean.

2018an aitortutako lan-gaixotasunen parteetatik % 46 bajarekin ziren eta % 54 bajarik gabe, aurreko urtean bezala (GP-2 taula). GP bajadunak asko samar murriztu dira kasu berrietan, hau da, alde batera utziz berriz gaixotzeak. 2018ko GP berrien artean, % 28k preskribaturik zuen baja, eta % 72k ez. GP bajadunen intzidentzia-tasa pixka bat igo da aztertutako azken 5 urteotan, baina 2018 eta 2017 paretsu daude (3. irudia). Azken 4 urteotan, baina, berriz gaixotze bajadunak ugaritzen ari dira bajarik gabekoen aldean, batik bat lehenbiziko berriz gaixotzeen kasuan (5. irudia).

Gaixotasun profesionalen prozesua eta iraupena

Gaixotasun profesionalen prozesu bat da langile batek gaixotasun beragatik izandako parte itxien multzoa. Parte itxi bakoitzaren baja-egunen metaketa da iraupena.

GP-6 taulan datoz gaixotasun profesionalen baje iraupen-datuak. 2018an, gaixotasun profesionalen prozesuen bajek 36 eguneko mediana izan dute, 2017an baino 1 egun bat gutxiago ($p=0,1765$). Gizonezkoen baja-egunen mediana 30 egunekoa izan da, eta emakumeena 45ekoa ($p=0,0000$).

2017ren aldean, 2018an gutxitu egin da gaixotasun profesionalen baje iraupena. Gizonen artean, 2018an gutxitu egin da bajaren iraupena, bai gaixotasun berrietan bai lehenbiziko edo ondorengo berriz gaixotzeetan. Emakumeen artean, aldiz, asko samar luzatu da gaixotasun berrien ezintasun-aldia, pixka bat handitu da lehenbiziko berriz gaixotzeetan, eta pixka bat txikitu da bigarren eta ondorengo berriz gaixotzeetan.

Gaixotasun motaren arabera eta prozesu itxiak bakarrik kontuan hartuz (GP-7 taula), tumore-patologiak baje dira luzeenak, eta ondoren konpresio-neuropatiak (karpoko kanalaren sindromea). Iraupenak aurreko urtearen antzekoak dira, baina patologia infekziosoen mediana 3 egunetik 11ra luzatu da.

Gaixotasun profesionalak, sektorearen eta lurraldearen arabera

2018an, industriaren sektoreak izan du gaixotasun profesionalen kopururik handiena, gehienak gizonezkoak, eta emakumeek zerbitzu-enpresetan izan dute gaixotasun profesionalen kopururik handiena. Industriak izan du intzidentzia-tasarik handiena, gizonengan zein emakumeengan. (GP-8. taula)

Kasu berrien % 51 industriako langileak izan dira, eta zerbitzu-enpresetakoak % 41.

Aurreko urtearen aldean, 2018an ugaritu egin dira gaixotasun profesionalen parteak eraikuntzan, industrian eta zerbitzuetan, eta berdin segitu dute lehen sektorean. Horren arabera izan dira eraikuntzako eta zerbitzuetako intzidentzia-tasak, baina lehen sektoreko tasa dezente jaitsi da eta industriakoak berdin jarraitu du (6. irudia).

Sexuen arabera (GP-8 taula eta 12. irudia), emakumeen artean jaitsi egin da aurreko urteko lehen sektoreko gaixotasun profesionalen kopurua (8tik 1era), dezente handitu da industrian (% 25 ugaritu direlako emakumeen gaixotasun profesionalak sektore horretan), eta zerbitzuen sektoreko intzidentzia-tasak ere gora egin du pixka bat. Berdin jarraitu du, ordea, eraikuntzan.

Gizonen artean, intzidentzia-tasa handitu egin da eraikuntzan eta zerbitzuetan; aldiz, txikitu egin da lehen sektorean eta industrian.

Gaixotasun profesionalak ez dira modu homogeneoan banatu lurraldearen arabera. Zenbaki absolututan, Bizkaian gertatu dira kasu gehien, baina intzidentzia-tasa handixeagoa izan da Gipuzkoan (GP-9 taula eta 7. irudia). 2017ren aldean, 2018an % 9 igo dira aitortutako lan-gaixotasunak EAE osoan. Igoera % 12koa izan da Araban, % 9koa Bizkaian eta % 8koa Gipuzkoan. Araban eta Bizkaian, gizonezkoen nahiz emakumezkoen artean igo da, eta Gipuzkoan % 7 jaitsi da emakumeen artean.

Lurralde bakoitzeko jarduera-sektoreari erreparatuta (GP-10 taula eta 8. irudia), 2018an ere ekoizpen industrialeko enpresak dira gaixotasun profesionalen intzidentzia-tasarik handiena dutenak eta ugariena, Araban izan ezik, han industrian baino ugariago baitira zerbitzuetan. Sektore hori da bigarren ugariena, bere intzidentzia-tasa gorantz doa oso pixkanaka, Gipuzkoan berdin segitzen duen arren, eta enpresa horiek gero eta karga handiagoa dute gaixotasun profesionalen multzoan.

Gaixotasun profesionalak, adinaren eta sexuaren arabera

GP-11, 12 eta 13 tauletan adinaren eta sexuaren arabera erakusten dira gaixotasunak. Intzidentzia askoz handiagoa izan da gizonezkoen artean emakumeen artean baino adinik handienetan eta ertainetan, eta handixeagoa emakumerik gazteenen artean.

Gizonen artean, intzidentzia-tasa handiagoa izan da adinik handieneko taldean, eta emakumeen artean, berriz, intzidentzia berdintsua izan da adinik handieneko eta ertaineko artean.

Tauletan azaltzen ez den arren, adinik handieneko gizonen artean GP gehiago daude hipoakusiengatik, eta emakumeen artean muskulu-tendoietako patologiengatik eta karpoko kanalaren sindromeengatik.

Aurreko urtearen aldean, gaixotasun gehiago daude adinik txikieneko eta handieneko emakumeen artean, eta adinik handieneko eta ertaineko gizonen artean. Intzidentzia-tasa igo egin da emakumeen adin-talde guztietan eta 30-49 urte arteko gizonengan (11. irudia).

Gaixotasun profesionalak, ekonomia-jardueren arabera

Ekoizpen-jarduera gutxi batzuetan ematen dira GP gehien. Urtero gertatzen da berdin. 2018an, hamar ekonomia-jardueratan eman dira EAEko gaixoaldi berrien % 63. Maiztasunaren arabera: “produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipamendua izan ezik” (% 16,3); “metalurgia eta burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa” (% 8,3); “garbiketa-zerbitzuak eta jarduerak” (% 5,9); “hezkuntza” (% 5,7); “txikizkako merkataritza” (% 5,5); “motordun ibilgailuen fabrikazioa” (% 5,5); “eraikuntza espezializatuko jarduerak” (% 4,8); “n.c.o.p. makinak eta ekipamenduen fabrikazioa” (% 4,6); “janari- eta edari-zerbitzuak” (% 3,5) eta “egoitzetako lanak” (% 3).

Aurrekoa urtearen aldean, aldatu egin da maiztasun-rankingaren ordena. Ehunekoetan, GP gehiago daude motordun ibilgailuen fabrikazioan eta egoitzetako lanetan, eta gutxiago, berriz, makinak eta ekipamenduen fabrikazioan eta eraikuntza espezializatuan (GP-14 taula).

Emakumeen artean, GP berrien % 67 eman dira zazpi jardueratan, gehienak zerbitzuetakoak: “hezkuntza” (% 15,4); “garbiketa-jarduerak” (% 13); “txikizkako merkataritza” (% 11,4, 2017an baino 4 puntu gutxiago); “egoitzetako lanak” (% 7,8, 2017an baino 2 puntu gehiago); “ostalaritza” (% 7,7, aurreko urtean baino 2 puntu gutxiago); “produktu metalikoen fabrikazioa” (% 7,2) eta “elikagaigintza” (% 4,5).

Gizonen artean, aldiz, industria-jarduerak dira ugariak, baina aurten rankingean sartu dira “enpleguarekin lotutako jarduerak”, eta honela geratu da gizonezkoen GP ugariaren rankinga: “produktu metalikoen fabrikazioa” (% 21,5, 2017an baino 3 puntu gutxiago); “metalurgia” (% 12,2, 2017an baino 2 puntu gutxiago); “eraikuntza espezializatua” (% 7,5); “makinak eta ekipamenduen fabrikazioa” (% 6,9); “ibilgailuen eta haien osagaien fabrikazioa” (% 6,6, aurreko urtean baino 2 puntu gehiago); “enpleguarekin lotutako jarduerak” (% 3,2, 2017ren aldean 2 puntu gehiago), eta “eraikuntza” (% 2,8).

Gaixotasun profesionalen intzidentzia-tasa aintzat hartuz, gaixotasun profesionalaren arrisku gehien duten jarduerak ez datoz guztiz bat ugariaren izan direnekin. GP berrien intzidentzia-tasarik handieneko sei ekoizpen-jarduerak honako hauek izan dira, hurrenkera honetan: “basogintza eta baso-ustiapena” (11,7 x 1.000), “metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa” (9,7 x 1.000), “produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipamendua izan ezik” (8,9 x 1.000), “motordun ibilgailuen fabrikazioa” (8,5 x 1.000), “ehungintza” (7,9 x 1.000) eta “bestelako manufaktura-industriak” (7,3 x 1.000).

Jarduera horietako batzuk intzidentzia handikoak baina kasu gutxikoak dira; adibidez, basogintza- eta ehungintza-industriak batuta 9 kasu dira, hau da, 2018ko kasu berri guztien % 0,4. Horrek garrantzia du arriskuak saihesteko

neurriei eta kasu saihegarriei begira, geroago ikusiko dugun moduan. Jarduera horietan ematen da intzidentziarik handiena gizonen artean, eta baita “bestelako produktu mineral ez-metalikoen fabrikazioan” ere (8,15 x 1.000).

Emakumeei dagokienez, kasu gehienak zerbitzuetan gertatzen badira ere, intzidentzia-tasak altuagoak izan dira industrian. Hain zuzen ere: “motordun ibilgailuen, atoiien eta erdiatoiien fabrikazioa” (12,1 x 1.000), “hondakinak biltzea, tratatzea eta deuseztatzea” (12,1 x 1.000), “produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipamenduak izan ezik” (8,8 x 1.000), “arte grafikoak eta euskarri grabatuen erreprodukzioa” (7,70 x 1.000) eta “elikagaigintza” (7,38 x 1.000). Nolanahi ere, “hondakinak biltzea, tratatzea eta deuseztatzeak” eta “arte grafikoek” 6na kasu berri dituzte.

Urtez urte aldatzen dira ekonomia-jarduera batzuetako GP berriak, diagnostikatutako gaixotasun motaren arabera (GP-22 taula). Hala, 2017an bezala, 2018an ere muskulu-tendoietakoa gaitzak ugaritu egin dira ekoizpen-jarduera gehienetan, baina batik bat enpleguarekin lotuko jardueretan, makinaren eta ekipamenduen fabrikazioan, eta motordun ibilgailuen eta produktu metalikoen fabrikazioan. Gutxitu egin dira, ordea, elikagaigintzan eta garbiketaren jardueretan. 2017an ez bezala, 2018an asko ugaritu dira konpresio-neuropatia periferikoak (adibidez, karpoko kanalaren sindromea) ia jarduera guztietan; batez ere, egoitzetako lanetan, elikagaigintzan, makinaren eta ekipamenduen fabrikazioan eta eraikuntza espezializatuan. 2018an ugarituz jarraitu duen beste patologia bat GP infekziosoak dira, 37 kasu egon baitira egoitzetako lanetan. Pixkanaka gorantz doaz ahots-korden arazoak hezkuntzako langileen artean. 2018an dezente ugaritu dira larruazaleko gaixotasunak garbiketa-langileen artean, enpleguarekin lotutako jardueretan eta produktu metalikoen fabrikazioan.

GP-23 taulak agertzen du patologia horien intzidentzia-tasarik eta kasu kopururik handienak dituzten ekoizpen-jardueren taldeen rankinga, GP mota bakoitzaren arabera eta gizonak eta emakumeak bereizita.

Emakumeen artean, motordun ibilgailuen fabrikazioan eman zen muskulu-tendoietakoa gaitzen intzidentzia-tasarik handiena, eta kasu gehienak, berriz, txikizkako merkataritzan eta produktu metalikoen fabrikazioan. Konpresio-neuropatiak garbiketako eta ostalaritzako emakumeen artean gertatzen dira batez ere, eta 2018an txikizkako merkataritzan ere bai. Gaixotasun infekziosoak izan dituzte, batik bat, egoitzetako langileek eta ostatatzerik gabeko gizarte-zerbitzuetako langileek. Nabarmentzekoa da hezkuntzaren alorreko arnas patologien intzidentzia handia, ahots-kordetako arazo ugariengatik.

Ekoizpen-jardueretan dabilzan gizonen artean emakumeen artean baino intzidentzia-tasa handiagoa izan dute tumore-patologiei, hipoakusiei, larruazaleko gaixotasunek eta muskulu-tendoietakoa gaitzek. Gizonezkoen artean, laneko minbiziak eman dira metalurgiako eta fundizioko jardueretan (2 kasu), kautxuzko eta plastikozko produktuen fabrikazioan (2 kasu) eta eraikuntza-jardueretan (kasu 1). Arnas gaixotasunak eman dira fundizio-

enpresetan, produktu metalikoen fabrikazioan, elikagaigintzan, eta bestelako produktu mineral ez-metalikoen fabrikazioan. Fundizio-enpresetan, kasu gehienak silizeak (3) eta asbestoak (1) eragindako pneumokoniosiak izan dira. Elikagaigintzan, asma-kasuak izan dira.

Gizonen artean, muskulu-tendoietako eta atal bigunetako gaitzak eman dira produktu metalikoen fabrikazioan, metalurgian, eraikuntzan, eta makinen eta ekipamenduen fabrikazioan. Konpresio-neuropatiak eman dira, batez ere, produktu metalikoen fabrikazioan, makinen eta ekipamenduen fabrikazioan, ibilgailuen fabrikazioan, eraikuntzan, eta handizkako merkataritzan.

Gaixotasun profesionalak, lanbidearen arabera

2018an EAEn eman diren 2.064 GP berrietatik % 37k industriako eta eraikuntzako langile kualifikatuei eragin diete, % 21ek oinarrizko lanbideei, eta % 17k instalazioetako eta makinetako operadoreei eta muntatzaileei (GP-15 taula). Gizonezkoen artean, gaixotasunen % 50 industriako eta eraikuntzako langile kualifikatuengan eman dira, eta % 22 instalazioetako eta makinetako operadoreengan. Emakumeen artean, lanbiderik kaltetuenak izan dira kualifikaziorik apalenekoak (% 29), eta ondoren ostalaritza, garbiketa, zaintza pertsonalak eta saltzaileak (% 24). Emakumeen artean, azpimarratzekoa da teknikari eta profesional zientifikoen artean ematen diren gaixotasun profesionalen % 17 hori, lanbide-talde horretan baitaude ahotseko arazoak izan ohi dituzten irakasleak.

Gaixotasun profesionalak, 1. eranskineko gaixotasun-taldean arabera

Gaixotasun profesionalak taldetan banatzeko eredu ez da aldatu urteotan zehar. Agente fisikoek eragin dituzte kasuen % 90. Gainontzeko % 10 beste taldeetan banatzen dira, eta urtez urte aldaketa gutxi egon da.

GP-16 taulan ageri da kasuen banaketa, agente eragileen taldeen arabera sailkatuta. 2018ko GP berrien % 67 hezur-eta muskulu-arazoak izan dira, estresore biomekanikoengatik (mugimendu errepikakorrak, jarrera behartuak...). GP berrien % 46 muskulu-tendoietako arazoak izan dira, eta % 21 nerbio periferikoen konpresio-sindromeak, adibidez karmo-kanalaren sindromea. Laneko zarata izan da eragilea gainerako kasuen % 13an. Eragile nagusien artean egon dira, azkenik, ahots-kordetako arazoak ahotsa behartzeagatik (kasuen % 6) eta larruazaleko lesioak substantzia sentsibilizatzaileen eta narritagarrrien eraginpean egoteagatik (% 3,5).

Arnas gaixotasunen 41 kasu berri eta 12 berriz gaixotze eman dira substantziak inhalatzeagatik, 2017an baino 6 gutxiago, pneumokoniosiak gutxitu direlako.

Dezente ugaritu dira agente biologikoek eragindako gaixotasunak: bikoiztu egin dira GP infekziosoak (gehienak, egoitzetako langileen artean), eta zoonosiak eta parasitosi-kasuak 5etik 25era pasatu dira.

2018an laneko kantzerigenoek eragindako 4 kasu erregistratu dira. Dena dela, aurrerago ikusiko den moduan, laneko minbiziak 5 izan dira, kasu bat ez baitzegoen sartuta kantzerigenoek eragindako gaixotasunen artean.

2007az geroztik, nabarmen aldatu da gaixotasun moten joera (13. irudia). Iraganean, tendoi-zorro, muskulu-lotune eta atal bigunetako arazoak ziren nagusi; baina, arautegi berria indarrean sartu zenetik, patologia horiek nabarmen murriztu eta biziki areagotu dira hipoakusiak (2013an jo zuten goia). Hipoakusiak beherantz joan dira hurrengo urteetan, baita 2018an ere. 2018an ugaritu egin dira tendoi-zorro, muskulu-lotune eta atal bigunetako arazoak, gaixotasun infekziosoak, karpoko tunelaren sindromeak eta, gutxiago, ahots-kordetako arazoak, bai eta agente kimikoek eta larruazalaren erasotzaileek eragindakoak ere.

Gaixotasunak gaixotasun profesionalen kodearen arabera sailkatuz gero, joera desberdina da gizona izan edo emakumea izan (GP-17 taula eta 14. eta 15. irudiak). Gizonen artean, ugariagoak izan dira agente kimikoek eragindako gaitzak, arnas aparatuko gaixotasunak, larruazaleko gaixotasunak, muskulu-tendoietakoa arazoak, hipoakusiak eta laneko minbiziak. Emakumeen artean ohikoagoak izan dira ahots-kordetako arazoak (153 kasu emakumeen artean, eta gizonen artean 2), gaixotasun infekziosoak eta konpresio-neuropatia periferikoak (karpoko kanalaren sindromea).

Latentzia laburreko gaixotasun gehienak 30-50 urte bitartekoen artean gertatu dira, emakumeen zein gizonen artean. Esposiziotik efektura arteko denbora luzeagoa behar duten patologietan (adibidez, hipoakusiak), kaltetu gehienak 50 urtetik gorakoak dira. Laneko minbizi guztiak daude 50 urtetik gorakoan artean. Azpimarratzekoa da 16 pneumokoniosi-kasu berrietatik 6 (guztizko 8etatik 4 silikosiak) eta patologia horrek eragindako berriz gaixotze bakarria adin ertaineko langileen artean eman direla, eta ez, ohikoa den moduan, adin aurreratuagoetan (GP-17 taula).

Gaixotasunak diagnosi medikoaren kodearen (GNS-10) arabera sailkatzean, joera bera ikusi dugu (GP-21 taula). Emakumeen artean, intzidentzia handiagoa izan dute konpresio-neuropatia periferikoek (karpoko tunelaren sindromea), ahots-kordetako arazoek, eta patologia infekziosoek.

Gizonen artean, berriz gaixotzeen 626 parteetatik % 72 tendoietakoa eta muskulu-lotuneetako patologiak izan dira, % 18 karpoko kanalaren sindromeak, eta % 4 larruazaleko patologiak. Emakumeen berriz gaixotzeak gutxiago izan dira, % 45 karpoko kanalaren sindromeak, % 42 tendoietakoa eta muskulu-lotuneetako patologiak, eta % 10 ahots-kordetako arazoak (ia guztiak emakumeen artean).

Gaixotasun profesionalak, diagnostiko-taldeen arabera (GNS-10)

Gaixotasun motaren arabera bilakaera argiago ikusten da diagnostikoaren arabera sailkatuz gero, eta ez taldearen eta azpitaldearen arabera (GP-19 taula eta 16., 17. eta 18. irudiak). Aurreko urtearen aldean, ugaritu egin dira muskulu-tendoietako arazoak, konpresio-neuropatia periferikoak, gaixotasun infekziosoak, larruazaleko eta arnas gaixotasunak, eta jaitsi egin dira entzumeneko patologiak eta tumoreak.

Gaixotasun profesionalak taldearen eta azpitaldearen arabera sailkatzeak (I. Eranskina) ezkutatu egiten ditu hainbat diagnostiko, diagnostikoaren arabera sailkapena desberdina baita. Adibidez, 2018an 5 gaixotasun tumoral eman dira, baina eragile kantzerigenoko 4 gaixotasun bakarrik agertzen dira taldearen arabera sailkapenean. Laneko 5 gaixotasun horiek izan dira bronkioko edo birikako 4 tumore, eta sudur-hobiko minbizi 1.

Hiru lurraldeetan eta bertako sektoreetan gaixotasun-talde bakoitzaren intzidentzian alderik zegoen jakiteko, gaixotasun-taldean, lurraldearen eta jarduera-sektorearen arabera intzidentzia-tasak lortu ziren (GP-20 taula).

Lurralde bakoitzeko sektoreek ez dute gaixotasun-joera bera. Hiru lurraldeetako intzidentziarik handiena muskulu-tendoietako eta atal bigunetako arazoak izan dira, eta industria-sektoreko enpresetan eman dira hiru lurraldeetan. Hiru lurraldeetan, industrian eman da gaixotasun dermatologikoen eta hipoakusien intzidentzia gehien. Konpresio-neuropatia periferikoen intzidentzia handiagoa izan da industriaren sektorean Bizkaian eta Gipuzkoan, eta lehen sektorean Araban. Asmaren tasa handiagoa izan da eraikuntzan Araban eta Bizkaian, eta zerbitzuetan Gipuzkoan. Gaixotasun tumoralei dagokionez, intzidentzia handiagoa izan da eraikuntzako enpresetan Gipuzkoan, industriaren sektorean baino. Arabaren eta Gipuzkoaren aldean, Bizkaian gaixotasun infekziosoek eragin handiagoa izan dute lehen sektorean.

Berriz gaixotzeak, diagnostiko-taldeen arabera (GNS-10)

19. irudian ageri den moduan, 2018an asko ugaritu dira berriz gaixotzeak, batez ere gizonezkoen artean. Berriz gaixotze gehienak izan dira muskulu-tendoietako arazoak eta nerbio periferikoen konpresioak, adibidez karpoko kanalaren sindromeak. Bi arazo horien berriz gaixotzeak gorantz joan dira azken 5 urteotan. Emakumeen artean gorantz joan dira nerbio periferikoen konpresioen berriz gaixotzeak, eta gehiago izan dira muskulu-tendoietako berriz gaixotzeak baino (gutxitu egin dira 2018an).

2.3. Arrisku-neurriak. Arrisku-taldeak

2018an gaixotasun profesionalen arrisku handiena zuten taldeak identifikatzeko, lau faktoreren arabera intzidentzia-tasen arrazoia hartu da kontuan: lurraldea, sektorea eta langilearen sexua eta adina.

Faktore horietako bakoitzaren intzidentzia-erlazioak gainerako faktoreekin doituta daude, eta horrek adierazten du faktoreak duen eragina gaixotasun profesionalaren intzidentzian, gainerako faktoreak kontuan hartu gabe. Doitzeko, Poisson-en eredu baten bidez modelizatu dira tasak.

20. irudian gaixotasun profesionalen doitutako intzidentzia-erlazioa agertzen da, azken zazpi urteetan aztertu diren lau faktoreetako bakoitzerako. Sexuen arteko aldeei buruzko grafikoan ikus daitekeen bezala, gizonen gaixotasun profesionalak izateko arriskua, beste faktoreekin doituta, emakumeena baino 1,3 aldiz handiagoa da oraindik ere, 2014tik aurrera aldea txikitu den arren, eta 2018an emakumeena adinakoa da. Hau da, azken zazpi urteetan GP bat izateko arriskua ez da askoz handiagoa gizonengan emakumeengan baino, nahiz eta 2012an eta 2013an zertxobait igo zen, 2014an eta 2015ean gutxitu, eta 2016an berdindu. Hala ere, GP-11 taulan, gizon eta emakumeen intzidentzia-tasen erlazioa bikoitza zen, eta horrek agertzen zuen arriskua benetan baino askoz handiagoa da gizonengan, beste faktoreek nahasten dutelako.

Adin-talde bakoitzaren GP arriskua hurbilduz joan da azken urteotan, eta horrela jarraitzen du 2018an: intzidentzia-erlazioa apur bat jaitsi da 30-49 urtekoen artean, eta batez ere helduenen artean, 2017ren aldean. Gaixotasun profesionalen intzidentzia handiagoa da urteetan aurrera joan ahala, baina arrisku erlatiboa murriztuz joan da adin-talderik gazteenarekin alderatuta. Adinen joera horretan eragin handia du hipoakusien kasuistika ugariak: urteetan aurrera joan ahala ematen da, kasuak gutxituz doazela ikusten da 13., 14. eta 16. irudietan, eta horrek azaltzen du adinaren arabera arriskuaren eboluzioa.

2018an Gipuzkoako intzidentzia-tasak zertxobait gaintu du Bizkaikoa, eta biek gaintu dute Arabakoa. Nolanahi ere, adina, sexua eta sektorea kontuan hartuz doituta, gaixotasun profesionalen eragina Bizkaian zertxobait handiagoa da Gipuzkoan baino, eta dezente handiagoa Araban baino.

Jarduera-sektoreari dagokion grafikoan ageri da sektore bakoitzaren arriskua zenbatekoa den, zerbitzuen sektorearekin alderatuta, hori hartu baita erreferentzia moduan, eta gainerako faktoreak doitu ondoren. Industria da arriskurik handienekoa, intzidentzia ia 5 aldiz handiagoa baitu zerbitzuen sektorean baino, ondoren eraikuntza, ia 3 aldiz handiagoa, eta azkenik lehen sektorea, 1,5 adiz handiagoa.

Prebentzioaren ikuspegitik, gaixotasun profesionalen arriskurik handiena duten taldeak identifikatzea komeni da. Horretarako, azterketa bera egin da, baina GP bajadunen kasu berrietara mugatuta, patologia larriagoak aurkitze aldera. 21. irudian lau faktoreen arabera grafikoak agertzen dira, baina LG bajadunen kasu berrietara mugatuta.

Nabaria da sexuaren arabera arriskua alderantzizkoa dela. Laneko bajadun patologietan, emakumeek gaixotasun profesionalen arrisku handiagoa izan dute gizonen baino, gainerako doitze-faktoreak kontuan hartu gabe. Emakumeen arriskuan dagoen alde hori murriztuz joan da azken urteotan, eta 2014an berdindu bazen ere, gizonen arriskuaren gainetik egon da berriz ere 2018an. Hau da, sexuaren arabera tasa espezifikoek erakusten duten arren 2018an gizonen GP tasa emakumeena baino handiagoa dela, joera alderantzizkoa da adina, jarduera-sektorea eta lurraldearen arabera doitzean, eta horrek adierazten du GP bajadunek intzidentzia handiagoa dutela emakumeen artean.

Intzidentzia-erlazioa adinaren arabera ere aldatu da. GP bajadunen intzidentzia ia berdina da adin ertainekoen eta nagusien artean. GP bajadunak + baxarik gabekoak zenbatzean, desberdin gertatzen da; izan ere, 50 urtetik gorakoen artean GP baxarik gabeko ugari daude, hala nola hipoakusiak. Patologia bajadunak aintzat hartzean, hipoakusien eragina desagertu eta ez dago alderik adin ertainekoen eta nagusien artean.

Lurraldeari dagokionez, GP bajadunen eragina berdintsua da Bizkaian eta Gipuzkoan, baina Araban baino handiagoa.

Sektorearen arabera arriskuari dagokionez, GP bajadunetan ere industria izan da arriskutsuena urte guztietan, ondoren eraikuntza, eta joera hori mantendu egin da 2018an. 2018an murriztu egin da GP bajadunen intzidentzia lehen sektorean, zerbitzuen sektorea baino beharaxeago.

Gaixotasun profesionalen tasa espezifikoak, lurralde, sektore, sexu eta adinaren arabera (GP-24 eta 25 taulak)

GP-24 taulan datoz gaixotasun profesionalen tasa espezifikoak, lurralde, sektore, sexu eta adin-taldearen arabera. GP berri bajadunak eta baxarik gabekoak kontabilizatu dira. 2018an gaixotasun profesionalen guztizko intzidentzia-tasa 2,60koa izanenez mila langileko, tasa espezifikoak hori lau aldiz dira talde espezifiko batzuetan. Adin ertaineko eta aurreratuko Bizkaiko industriako langileen artean eman dira tasarik altuenak, eta adin aurreratuko Gipuzkoako industriako eta eraikuntzako langileen artean.

GP-25 taulan datoz GP bajadunen tasa espezifikoak. GP bajadunen intzidentzia-tasa gordina mila langileko 0,73koa izan da 2018an, baina tasa askoz handiagoak izan dira talde askotan. Hiru tasarik altuenak eman dira industrian, adin aurreratuko Arabako emakume langileen artean, Bizkaiko adin ertaineko (30-49 urte) emakume langileen artean, eta Bizkaiko adin ertaineko langileen artean.

2.4. Gainerako autonomia-erkidegoekiko alderaketa

Gaixotasun profesionalen eragina aldatu egiten da autonomia-erkidego batetik bestera. Historikoki, gaixotasun profesionalak Nafarroan izan dute eraginik handiena, eta ondoren Euskadin, Gizarte Segurantzako gaixotasun profesionalen Behatokiko txostenen arabera (CEPROSS). 22. irudian ageri da gaixotasun profesionalen eragina autonomia-erkidego bakoitzean, bai eta intzidentzia-tasa normalizatua ere, CEPROSSen 2018ko txostenetik atereak. Autonomia-erkidego bateko tasa normalizatua da erkidego horretan espero den intzidentzia-tasa baldin eta erkidego horretan jarduera bakoitzean lanean ari den biztanleriak izan balu urte horretan Estatuan jarduera bakoitzean izandako eragina.

2018an ere, gaixotasun profesionalak askoz ugariagoak izan dira Nafarroan gainerako erkidegoetan baino, espero izatekoa litzatekeena baino 3,4 aldiz gehiago. Errioxako Erkidegoa da bigarren, Estatuko bigarren intzidentzia-tasa baitu, espero izatekoa litzatekeena baino 2,4 aldiz gehiago. Euskal Autonomia Erkidegoa da hirugarren, espero izatekoa litzatekeena baino 2,6 aldiz handiagoa baita intzidentzia-tasa. Intzidentzia-tasa horiek, autonomia-erkidego bakoitzeko gaixotasun profesionalen arriskua neurtzeko baino gehiago, erkidego bakoitzean gaixotasun profesionalen jakinarazpen maila jakiteko balio dute, guztizkoarekin alderatuz.

2.5. Gaixotasun profesionalak saihesteko neurriak

Azterketa eta txosten honen helburuetako bat da gure erkidegoko enpresak eta jarduera-taldeak identifikatzea, haietan gaixotasun profesionalak saihesteko neurriak aplikatze aldera. Talde horiek identifikatzeko orduan, intzidentzia-tasa har daiteke oinarritzat. Dena dela, lehen ikusitako moduan (GP-14 eta GP-22 taulak), intzidentzia-tasa handiak eman dira ESJN-09 jarduerako zenbait taldetan, kasu gutxikoak baina langile gutxikoak ere bai. Intzidentzia-tasak ongi erakusten du eragina zenbatekoa den. Nolanahi ere, laneko osasunaren prebentzioa aintzat hartuz, helburua da gaixotasun profesionalak ahalik eta gehien murriztea edo saihestea; horretarako, baina, jarduera motarik saihesgarrienak bistaratu behar dira. Beste era batean esanda, identifikatu behar da zer jarduera-taldetan ekidin daitezkeen gaixotasun profesionalen gehien. Populazio Langilearen Arrisku atribugarrria (% PAR) erabiltzen dugu. Hori kalkulatzeko, oinarritzko tasa moduan erabili da EAeko ESJN-09ko atal bakoitzaren intzidentzia-tasen mediana. Irizpide hori askoz errealistagoa da intzidentzia-tasarik txikiena baino. Hori horrela, %PAR da jarduera batean saihets daitezkeen kasuen ehunekoa, urte batean gertatu direnetatik, baldin eta gaixotasun profesionalen arriskurako baldintzak balira erreferentzia-taldeko enpresenak.

23. irudiak erakusten du zer jarduerak lagun dezaketen EAEko gaixotasun profesionalen % 5 edo gehiago ekiditen, 2018an aitortutako lan-gaixotasunen kopuruan oinarriturik. Ikus daitekeen moduan, produktu metalikoak fabrikatzen dituzten enpresetan % 21 murriztu daiteke gaixotasun profesionalen urteko maiztasuna, eta fundizioan eta metalurgian % 12. Gutxiago baina nabarmen murriztu daiteke ibilgailuen eta haien osagaien fabrikazioan, eraikinentzako zerbitzuetan eta garbiketan, makinen eta ekipamenduen fabrikazioan, eta eraikuntza espezializatuan.

24. irudian ageri den moduan, jarduera motak aldatu egiten dira prebentzioaren pisua aztertuz gero batetik gizonak eta bestetik emakumeak hartuta. Gizonen artean, prebentzio pisurik handiena da aurreko irudiko jardueretan dago, bai eta, gutxiago izan arren, enpleguarekin lotutako jardueretan (% 7 kasu saihesgarri), kautxuzko eta plastikozko produktuen fabrikazioan, eta eraikuntzan ere (% 5 kasu saihesgarri bakoitzean). Emakumeen artean, kasu saihesgarrien ehunekoa handiagoa da gizonen artean baino, baina aldatu egiten dira jarduera motak, eta hor ikusten da emakumeak zer jardueratan aritzen dira gehien. Batez ere hezkuntzan (% 41 kasu saihesgarri), eta ondoren garbiketa-enpresetan (% 38 kasu saihesgarri), txikizkako merkataritzan (% 33), egoitzetako lanetan (% 27), produktu metalikoen fabrikazioan (% 26), jatetxe- eta ostalaritza-enpresetan (% 25), elikagaigintzan (% 18), eta ibilgailuen eta haien osagaien fabrikazioan (% 15).

3. ONDORIOAK

- 2018an ere ugarritu egin dira aitortutako lan-gaixotasunak, aurreko urtean baino % 9 gehiago. Igoera handiagoa izan da berriz gaixotzeetan (% 12ko igoera) GP berrietan baino (% 8ko igoera), baina diferentzia horiek ez dira aurreko urtean bezain handiak. Igoera berdintsua izan da gizonen eta emakumeen artean, baina emakumeen artean igo egin dira kasu berriak eta gizonen artean berriz gaixotzeak.
- Gaixotasun profesionalen 2011-2018 arteko intzidentzia-tasari dagokionez, % 17 murriztu da orokorrean, gizonen artean % 25 murriztuz, eta emakumeen artean % 19 igoz. Hor ikusten da, beraz, EAEko emakumeen gaixotasun profesionalen pizua handitzen ari direla.
- 2018an ere GP baxarik gabekoak gehiago izan dira (% 54) bajadunak baino (% 46), aurreko urteko ildo berean. GP bajadunen eta baxarik gabekoen arteko ratioa 1:1,2 da.
- 2017ren aldean, 2018an gutxitu egin da gaixotasun profesionalen bajen iraupena, baina diferentzia ez da estatistikok, esanguratsua. Emakumeen artean, lehen faseetako baja 2017an baino luzeagoa izan da 2018an.
- Oraindik ere industriaren sektoreko enpresak dira gaixotasun profesionalen gehien dituztenak eta, beraz, intzidentzia-tasarik handienak ere bai. Gaixotasun profesionalak ugarritu egin dira sektore guztietan (eraikuntza, industria eta zerbitzuak), baina berdin mantendu dira lehen sektorean.
- Bizkaian aitortu dira GP gehien. GP berrien intzidentzia-tasa Bizkaian baino pixka bat handiagoa izan da Gipuzkoan, eta biak egon dira Arabakoaren gainetik.
- Hona hemen GP berri gehien izan duten bost ekoizpen-jarduerak, ordenan adierazita: "produktu metalikoen fabrikazioa", "fundizioak eta metalurgia", "eraikinetako garbiketa-zerbitzuak", "hezkuntza" eta "txikizkako merkataritza". Gaixotasun profesionalak igo egin dira azken hiru jarduera-talde horietan.
- Emakumeen artean, gaixotasun profesionalen ehuneko handiagoa egon da hezkuntzan, garbiketan, txikizkako merkataritzan, egoitzetako lanetan, eta ostalaritzan.

- Gizonen artean, honako hauek izan dira GP berri gehien izan dituzten bost ekoizpen-jarduerak: “produktu metalikoen fabrikazioa”, “fundizioak eta metalurgia”, “eraikuntza espezializatua”, “makinen eta ekipamenduen fabrikazioa” eta “ibilgailuen eta haien osagaien fabrikazioa”.
- Gizonen artean, industriako eta eraikuntzako langile kualifikatuek jasan dute gaixotasun profesionalen erdia. Emakumeen artean, kualifikazio apaleko langileak izan dira % 29, eta ostalaritzan, garbiketean, pertsonen zaintzan eta salmentan aritzen diren langileak % 24, eta irakaskuntzakoak % 17.
- 2018an ugaritu egin dira tendoi-zorro, muskulu-lotune eta atal bigunetako arazoak, gaixotasun infekziosoak, karpoko tunelaren sindromeak eta, gutxiago, ahots-kordetako arazoak. Jaitsi egin dira zaratak eragindako hipoakusiak.
- Oraingoan ere, gizonei gehiago eragin diete muskulu-tendoietako arazoek, hipoakusiek, larruazaleko gaixotasunek eta arnas gaixotasunek (asma eta substantzien inhalaziotik datozenak).
- Emakumeen artean, intzidentzia handiagoa dute konpresio-neuropatia periferikoek (adibidez, karpoko tunelaren sindromea), ahots-kordetako arazoek, eta patologia infekziosoek.
- Emakumeen artean, motordun ibilgailuen fabrikazioan eman da muskulu-tendoietako gaitzen intzidentzia-tasarik handiena, eta kasu gehienak, berriz, txikizkako merkataritzan eta produktu metalikoen fabrikazioan. Konpresio-neuropatiak garbiketako eta ostalaritzako emakumeen artean gertatzen dira batez ere, eta txikizkako merkataritzan ere bai. Gaixotasun infekziosoak izan dituzte, batik bat, egoitzetako langileek eta ostatatzerik gabeko gizarte-zerbitzuetako langileek. Irakaskuntzako langileen artean eman dira ahotseko arazoak.
- Gizonen artean, arnas gaixotasunak eman dira fundizio-enpresetan, produktu metalikoen fabrikazioan, elikagaigintzan, eta bestelako produktu mineral ez-metalikoen fabrikazioan. Gizonen artean, muskulu-tendoietako eta atal bigunetako gaitzak eman dira produktu metalikoen fabrikazioan, metalurgian, eraikuntzan, eta makinen eta ekipamenduen fabrikazioan.
- Murriztu egin dira aitortutako laneko minbiziak. Aitortutako 5 minbiziak gizonen artean gertatu dira, garai batean aritu zirelako asbestoarekin (1), kromo VIrekin (1), nikelarekin (1), zerrautsarekin (1), eta bosgarren kasuan ez dago eragileari buruzko daturik.
- 2018an ere ugaritu egin dira laneko berriz gaixotzeak, azken urteotako joerari eutsiz. Gizonen artean berriz gaixotzeak ugaritu direlako da hori. Berriz gaixotze gehienak izan dira muskulu-tendoietako arazoak eta nerbio periferikoek konpresioak, adibidez karpoko kanalaren sindromeak. Igoera horrek erakusten du zenbateko prebentzio-lana egin daitekeen enpresetan, gaixotasun profesionalak eragiten dituzten faktoreen aurrean.

- Generoak oraindik ere aldeak eragiten ditu gaixotasun profesionalen intzidentzian. GP bat jasateko arriskua berdindu egin da, baina GP bajadun bat hartu beharraren arriskua oraindik ere handiagoa da emakumeen artean.
- GP bajadunetan, arriskua berdintsua da adin handienekoen (>50 urte) eta 30-49 urtekoen artean. .
- Laneko patologia aitortuen intzidentziari begiratuta, Euskal Autonomia Erkidegoak estatuko hirugarren autonomia-erkidegoa izaten jarraitzen du, Nafarroaren eta Errioxaren atzetik.
- Gaixotasun profesionalen gaineko prebentzio-lanak ardatz izan beharko lituzke produktu metalikoen fabrikazioa, fundizioak eta metalurgia, ibilgailuen eta haien osagaien fabrikazioa, eraikinetako zerbitzuak eta garbiketa, makinaren fabrikazioa, eta eraikuntza espezializatua. Jarduera horietan saihestu daitezke gaixotasun profesionalen gehien. Halaber, hezkuntzan, garbiketa-enpresetan, txikizkako merkataritzan, eta egoitzetako lanetan saihestu daitezke GP gehien emakumeen artean.

TAULAK

GAIXOTASUN PROFESIONALAK EAEN

2018 URTEA

Txosten originala 25 taula dauzka.

Konsultatzeko osalaneko webean:

www.osalan.euskadi.eus

GP-1. Gizarte Segurantzara afiliatutako eta laneko gertakizunetan babesa duten EAEko biztanleak Banaketa sexuaren, lurraldearen eta sektorearen arabera

Lurraldea	Sektorea	2017. urtea			2018 urtea			Urte arteko bariazio %		
		Sexua			Sexua			Sexua		
		Gizonak	Emaku-meak	Biak	Gizonak	Emaku-meak	Biak	Gizonak	Emaku-meak	Biak
Araba	lehen sektorea	1.919	484	2.403	1.941	461	2.402	1,1%	-4,8%	-0,1%
	industria	29.534	6.968	36.502	30.264	7.369	37.633	2,5%	5,7%	3,1%
	eraikuntza	3.787	600	4.387	3.963	615	4.578	4,7%	2,5%	4,4%
	zerbitzuak	37.107	54.065	91.172	38.242	55.592	93.833	3,1%	2,8%	2,9%
	Guztira	72.346	62.118	134.464	74.410	64.036	138.446	2,9%	3,1%	3,0%
Gipuzkoa	lehen sektorea	1.911	670	2.581	1.911	648	2.559	-0,0%	-3,3%	-0,9%
	industria	43.994	10.987	54.980	44.947	11.356	56.303	2,2%	3,4%	2,4%
	eraikuntza	8.218	1.286	9.504	8.757	1.376	10.133	6,6%	7,0%	6,6%
	zerbitzuak	71.974	111.687	183.661	74.043	114.802	188.845	2,9%	2,8%	2,8%
	Guztira	126.097	124.630	250.727	129.658	128.182	257.840	2,8%	2,9%	2,8%
Bizkaia	lehen sektorea	3.032	769	3.800	3.049	744	3.792	0,6%	-3,3%	-0,2%
	industria	53.024	12.956	65.980	53.239	13.170	66.408	0,4%	1,6%	0,6%
	eraikuntza	17.068	2.635	19.703	17.809	2.698	20.508	4,3%	2,4%	4,1%
	zerbitzuak	124.006	177.028	301.034	126.724	181.620	308.344	2,2%	2,6%	2,4%
	Guztira	197.130	193.387	390.517	200.821	198.231	399.052	1,9%	2,5%	2,2%
EAE	lehen sektorea	6.862	1.923	8.785	6.901	1.853	8.753	0,6%	-3,7%	-0,4%
	industria	126.552	30.910	157.462	128.450	31.894	160.344	1,5%	3,2%	1,8%
	eraikuntza	29.073	4.521	33.594	30.530	4.689	35.219	5,0%	3,7%	4,8%
	zerbitzuak	233.087	342.780	575.867	239.009	352.013	591.022	2,5%	2,7%	2,6%
	Guztira	395.574	380.134	775.708	404.889	390.449	795.338	2,4%	2,7%	2,5%

GP-2 taula. Aitortutako GP parteak, urtearen eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

	2018. urtea						2017. urtea					
	GP kopurua			Intzidentzia-indizea [%]			GP kopurua			Intzidentzia-indizea [%]		
	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira
GP berriak												
Baja eragin dutenak	353	224	577	0,87	0,57	0,73	346	208	554	0,89	0,55	0,72
Baja eragin ez dutenak	971	516	1.487	2,40	1,32	1,87	930	432	1.362	2,39	1,15	1,78
Guztira	1.324	740	2.064	3,27	1,90	2,60	1.276	640	1.916	3,28	1,70	2,50
Berriro gaixotuak												
Baja eragin dutenak	520	273	793				426	287	713			
Baja eragin ez dutenak	106	42	148				85	45	130			
Guztira	626	315	941				511	332	843			
Gaixotasun profesionalak guztira												
Baja eragin dutenak	873	497	1.370				772	495	1.267			
Baja eragin ez dutenak	1.077	558	1.635				1.015	477	1.492			
GP guztira	1.950	1.055	3.005				1.787	972	2.759			
LI edo GK gisa sailkatuak	153	107	260				209	111	320			
JAKINARAZITAKO PARTEAK GUZTIRA	2.103	1.162	3.265				1.996	1.083	3.079			

GP-3 taula. GPen kopuruaren eta intzidentzia tasaren bilakaera, sexuaren arabera. 2007-2018 aldia

URTEAK	Gizonak		Emakumeak		Biak	
	GP guztira	Intzidentzia tasa (x 1.000)	GP guztira	Intzidentzia tasa (x 1.000)	GP guztira	Intzidentzia tasa (x 1.000)
2007	1729	3,27	705	1,83	2434	2,66
2008	1849	3,43	753	1,71	2602	2,66
2009	1962	3,89	644	1,46	2606	2,84
2010	1914	3,88	658	1,44	2572	2,82
2011	2113	4,34	719	1,59	2832	3,13
2012	1910	4,11	667	1,45	2577	2,92
2013	1955	4,44	676	1,52	2631	3,10
2014	1656	3,53	669	1,39	2325	2,48
2015	1745	3,52	736	1,44	2481	2,50
2016	1694	3,27	879	1,65	2573	2,47
2017	1787	3,28	972	1,70	2759	2,50
2018	1950	3,27	1055	1,90	3005	2,60

GP-4 taula. GPen parteak, partearen egoeraren eta prozesua ixteko arrazoiaren eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

Prozesuaren egoera	2018. urtea	2017. urtea
Irekita	179	8
Itxita	2.826	2.751
Guztira	3.005	2.759

Prozesua ixteko arrazoa	2018. urtea			2017. urtea*		
	Gizonak	Emakumeak	Guztira	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Alta sendatuta egoteagatik	744	397	1.141	737	472	1.209
Alta El proposatzeagatik	12	2	14	18	6	24
Alta lan aldaketagatik			0			0
Balioezintasunik gabeko lesio iraunkorrak	54	2	56	70	2	72
Heriotza			0	1		1
Beste arrazoi batzuk eta bajarik gabe	1.046	569	1.615	955	490	1.445
Zabalik jarraitzen dute	94	85	179	6	2	8
Guztira	1.950	1.055	3.005	1.787	972	2.759

* Urte honetako azterketaren datako datuak

LG-5 taula. Urtean itxitako Gaixotasun Profesionalen prozesuak*, baja duten ala ez kontuan hartuta

Laneko baja	2018. urtea	2017. urtea
Bजारik gabe	1.635	1.492
Bajarekin	1191	1259
Guztira	2.826	2.751

* GP prozesua = langile eta gaixotasun berari dagozkion itxitako GP parteentzako multzoa

GP-6 taula. Baja aldiaren iraupena GPen prozesu itxietan, sexuaren eta gertakariaren arabera, EAEn 2018 eta 2017

Urtea	ABEn egunen mediana (P50)			
		Gizonak	Emakumeak	Guztiak
2017	Hasierako gertakaria	35	42	38
	Berriro gaixotu den lehen aldia	38	45	41
	Bitan edo gehiagotan gaixotzea berriro	22	37	25
	Guztiak	33	42	37
2018	Hasierako gertakaria	30	47	37
	Berriro gaixotu den lehen aldia	34	46	39
	Bitan edo gehiagotan gaixotzea berriro	17	35	24
	Guztiak	30	45	36

** Bajaren iraupena 2017 vs. 2018 (Wilcoxon rank-sum testa, $z=1,351$ $p=0,1765$)

* Bajaren iraupena 2018. urtean, gizonak vs emakumeak (Wilcoxon rank-sum testa, $z=-4,922$ $p=0,0000$)

GP-7 taula. Gaixotasun profesionalak eragindako bajen iraupenari lotutako faktoreak. EAE 2018 eta 2017

2017	Gizonak			Emakumeak			Guztira		
	Baja k.	Egun-maia	Mediana	Baja k.	Egun-maia	Mediana	Baja k.	Egun-maia	Mediana
Infekziosoak	1	[3-3]	3	18	[1-213]	3	19	[1-213]	3
Tumoreak	4	[222-306]	246	0			4	[222-306]	246
Karpo tunelaren s.	124	[1-485]	58	181	[1-602]	58	305	[1-602]	58
Arnasbideetakoak.	26	[3-364]	23	34	[1-250]	30	60	[1-364]	26
Azalekoak	35	[1-82]	18	14	[1-67]	19	49	[1-82]	18
Musk.-Tendoietako gaixot	573	[1-730]	29	238	[1-630]	37	811	[1-730]	31
Gainerakoak	2	[7-364]	185	8	[4-216]	48	10	[4-364]	48
2018	Gizonak			Emakumeak			Guztira		
	Baja k.	Egun-maia	Mediana	Baja k.	Egun-maia	Mediana	Baja k.	Egun-maia	Mediana
Infekziosoak	11	[1-247]	33	19	[1-246]	9	30	[1-247]	11
Tumoreak	2	[147-364]	255	0			2	[147-364]	255
Karpo tunelaren s.	138	[1-364]	58	166	[1-439]	60	304	[1-439]	58
Arnasbideetakoak.	23	[4-364]	50	28	[2-87]	23	51	[2-364]	29
Azalekoak	52	[1-167]	15	18	[3-364]	16	70	[1-364]	16
Musk.-Tendoietako gaixot	544	[1-558]	27	177	[1-711]	41	721	[1-711]	29
Gainerakoak	9	[2-76]	20	3	[7-51]	17	12	[2-76]	20

GP-8 taula. Gaixotasun profesionalen kopurua eta Intzidentzia indizeak EAEn, sektorearen eta sexuaren arabera. 2018 eta 2017 urteak

SEKTOREA/SEXUA	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.
GIZONAK								
lehen sektorea	18	2,61	10	28	18	2,93	2	20
industria	882	6,87	462	1.344	896	7,15	371	1.267
eraikuntza	141	4,62	46	187	123	4,31	41	164
zerbitzuak	283	1,18	108	391	239	1,05	97	336
Guztira	1.324	3,27	626	1.950	1.276	3,28	511	1.787
EMAKUMEAK								
lehen sektorea	1	0,54	0	1	8	4,28	2	10
industria	180	5,64	102	282	126	4,16	99	225
eraikuntza	1	0,21	0	1	1	0,22	1	2
zerbitzuak	558	1,59	213	771	505	1,49	230	735
Guztira	740	1,90	315	1.055	640	1,70	332	972
GIZON ETA EMAKUMEAK								
lehen sektorea	19	2,17	10	29	26	3,25	4	30
industria	1.062	6,62	564	1.626	1.022	6,57	470	1.492
eraikuntza	142	4,03	46	188	124	3,75	42	166
zerbitzuak	841	1,42	321	1.162	744	1,31	327	1.071
Guztira	2.064	2,60	941	3.005	1.916	2,50	843	2.759

GP-9 taula. Gaixotasun Profesionalen kopurua eta Intzidentzia Indizeak lurraldearen eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

LH /SEXUA	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.
GIZONAK								
Araba	174	2,34	67	241	158	2,23	44	202
Gipuzkoa	485	3,74	253	738	415	3,38	220	635
Bizkaia	665	3,31	306	971	703	3,60	247	950
EAE	1.324	3,27	626	1.950	1.276	3,28	511	1.787
EMAKUMEAK								
Araba	128	2,00	46	174	109	1,78	58	167
Gipuzkoa	219	1,71	112	331	221	1,81	136	357
Bizkaia	393	1,98	157	550	310	1,61	138	448
EAE	740	1,90	315	1.055	640	1,70	332	972
GIZONAK ETA EMAKUMEAK								
Araba	302	2,18	113	415	267	2,02	102	369
Gipuzkoa	704	2,73	365	1.069	636	2,59	356	992
Bizkaia	1058	2,65	463	1.521	1013	2,61	385	1.398
EAE	2.064	2,60	941	3.005	1.916	2,50	843	2.759

GP-10 taula. Gaixotasun profesionalen kopurua eta Intzidentzia Indizea EAEn, lurraldearen eta sektorearen arabera. 2018 eta 2017 urteak

LH x SEKTOREA	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.
Araba								
lehen sektorea	6	2,50	4	10	3	1,35		3
industria	131	3,48	59	190	130	3,60	52	182
eraikuntza	10	2,18	3	13	14	3,40	3	17
zerbitzuak	155	1,65	47	202	120	1,34	47	167
Guztira	302	2,18	113	415	267	2,02	102	369
Gipuzkoa								
lehen sektorea	2	0,78	1	3	10	4,65	2	12
industria	378	6,71	225	603	335	6,21	194	529
eraikuntza	53	5,23	16	69	34	3,66	12	46
zerbitzuak	271	1,43	123	394	257	1,43	148	405
Guztira	704	2,73	365	1.069	636	2,59	356	992
Bizkaia								
lehen sektorea	11	2,90	5	16	13	3,59	2	15
industria	553	8,33	280	833	557	8,49	224	781
eraikuntza	79	3,85	27	106	76	3,76	27	103
zerbitzuak	415	1,35	151	566	367	1,23	132	499
Guztira	1.058	2,65	463	1.521	1.013	2,61	385	1.398
EAE								
lehen sektorea	19	2,17	10	29	26	3,25	4	30
industria	1.062	6,62	564	1.626	1.022	6,57	470	1.492
eraikuntza	142	4,03	46	188	124	3,75	42	166
zerbitzuak	841	1,42	321	1.162	744	1,31	327	1.071
Guztira	2.064	2,60	941	3.005	1.916	2,50	843	2.759

GP-11 taula. Gaixotasun profesionalak sexuaren arabera. EAE, 2018 2017

	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.
Gizonak	1324	3,27	626	1.950	1276	3,28	511	1.787
Emakumeak	740	1,90	315	1.055	640	1,70	332	972
Guztira	2.064	2,60	941	3.005	1.916	2,50	843	2.759

GP-12 taula. Gaixotasun profesionalak adinaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

ADIN TALDEA	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (‰)	Kop.	Kop.
16-29 urte	118	1,18	18	136	95	1,03	20	115
30-49 urte	1147	2,63	535	1.682	1068	2,47	539	1.607
>= 50 urte	799	3,09	388	1.187	753	3,12	284	1.037
Guztira	2.064	2,60	941	3.005	1.916	2,50	843	2.759

GP-13 taula. Gaixotasun profesionalak adinaren eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

GENEROA X ADINA	2018. urtea				2017. urtea			
	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira	GP berriak		Berriro gaixotuak	Guztira
	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.	Kop.	Intzidentzia I (%)	Kop.	Kop.
GIZONAK								
16-29 urte	56	1,06	11	67	53	1,13	14	67
30-49 urte	727	3,27	372	1.099	684	3,11	331	1.015
>= 50 urte	541	4,17	243	784	539	4,42	166	705
EMAKUMEAK								
16-29 urte	62	1,30	7	69	42	0,94	6	48
30-49 urte	420	1,97	163	583	384	1,81	208	592
>= 50 urte	258	2,00	145	403	214	1,79	118	332

GP-14. Gaixotasun profesionalen intzidentzia, Jarduera ekonomikoaren (JESN, 2009) eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

Jarduera Ekonomikoen Sailkapen Nazionala JESN 2009		2018. urtea						2017. urtea					
		GP berriak						GP berriak					
		Kop.			Intzidentzia I (‰)			Kop.			Intzidentzia I (‰)		
		GIZ.	EMA.	BIAK	GIZ.	EMA.	BIAK	GIZ.	EMA.	BIAK	GIZ.	EMA.	BIAK
01	Nekazaritza, abeltzaintza, ehiza eta horiekin zerikusia duten zerbitzuak	7	1	8	3,05	0,73	2,18	4	7	11	1,71	4,76	2,89
02	Basogintza eta basoen ustiapena	6	0	6	13,14	0,00	11,71	5	1	6	12,08	18,87	12,85
03	Arrantza eta akuikultura	5	0	5	2,57	0,00	2,39	9	0	9	6,28	0,00	5,74
06	Petrolio gordina eta gas naturala erauztea	0	0	0	0,00	0,00	0,00			0			
07	Mineral metalikoak erauztea	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
08	Bestelako erauzketa industriak	2	0	2	4,79	0,00	4,21	4	0	4	9,55	0,00	8,44
09	Erauzketa industriei laguntzeko jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
10	Elikadura industria	20	33	53	3,90	7,38	5,52	26	24	50	5,20	5,72	5,44
11	Edarien fabrikazioa	2	0	2	1,24	0,00	0,86	3	1	4	1,98	1,62	1,87
13	Ehungintza	2	1	3	9,89	5,56	7,85	0	0	0	0,00	0,00	0,00
14	Jantzigintza	1	2	3	6,56	4,42	4,96	0	3	3	0,00	6,76	5,09
15	Larrugintza eta oinetakogintza	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
16	Egurra eta kortxoaren industria	15	2	17	7,09	6,43	7,01	17	0	17	8,38	0,00	7,36
17	Papergintza	18	4	22	6,85	6,87	6,86	15	1	16	5,55	1,66	4,84
18	Arte grafikoak eta euskarri grabatuen erreproduzioa	2	6	8	1,18	7,70	3,23	5	1	6	2,98	1,25	2,42
19	Koke instalazioak eta petrolioaren fintzea	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
20	Industria kimikoa	14	2	16	4,10	1,78	3,52	14	4	18	4,28	3,80	4,16
21	Farmazia produktuen fabrikazioa	0	2	2	0,00	3,85	2,14	1	0	1	2,30	0,00	1,06
22	Kautxuko eta plastikozko produktuen fabrikazioa	36	13	49	3,95	6,09	4,36	41	2	43	4,64	0,98	3,95
23	Beste produktu mineral ez-metalikoen fabrikazioa	25	0	25	8,15	0,00	6,86	23	1	24	7,55	1,83	6,68
24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	161	10	171	10,46	4,50	9,71	176	13	189	11,55	6,33	10,93
25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipak izan ezik	284	53	337	8,94	8,77	8,91	308	40	348	9,83	6,82	9,36
26	Produktu informatikoen, elektronikoen eta optikoen fabrikazioa	3	1	4	1,64	1,38	1,57	4	5	9	2,25	7,73	3,72
27	Material eta ekipa elektrikoen fabrikazioa	29	5	34	6,10	3,40	5,46	30	7	37	6,16	4,47	5,75
28	Beste inon sailkatu gabeko makinak eta ekipoen fabrikazioa	91	4	95	6,75	1,62	5,96	84	0	84	6,46	0,00	5,49
29	Ibilgailu motordunen, atoiak eta erdiatoien fabrikazioa	87	27	114	7,79	12,14	8,51	64	12	76	6,11	6,12	6,11
30	Garraiorako bestelako materialen fabrikazioa	30	3	33	4,47	2,21	4,09	29	5	34	4,58	3,99	4,48

... / ...

GP-14. Gaixotasun profesionalen intzidentzia, Jarduera ekonomikoaren (JESN, 2009) eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

31	Altzarigintza	10	2	12	6,48	5,00	6,17	3	1	4	1,99	2,54	2,10
32	Beste manufaktura industria batzuk	9	2	11	9,96	3,30	7,29	7	1	8	8,44	1,81	5,80
33	Makinen eta ekipoen konponketa eta instalazioa	26	2	28	6,90	2,24	6,00	26	2	28	6,71	2,31	5,90
35	Energia elektrikoaren, gasaren, lurrunaren eta aire girotuaren hornikuntza	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
36	Uraren bilketa, arazketa eta banaketa	4	0	4	3,59	0,00	2,74	3	0	3	2,76	0,00	2,11
37	Hondakin uren bilketa eta tratamendua	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
38	Hondakinen bilketa, tratamendua eta ezabatzea; balorizazioa	11	6	17	3,00	12,10	4,08	13	3	16	3,81	6,65	4,14
39	Deskontaminazio jarduerak eta hondakinen kudeaketarako beste zerbitzu batzuk	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
41	Eraikinen eraikuntza	37	0	37	4,50	0,00	3,73	30	0	30	4,08	0,00	3,37
42	Ingeniaritza zibila	5	0	5	2,61	0,00	2,31	7	0	7	3,84	0,00	3,40
43	Eraikuntza espezializatuko jarduerak	99	1	100	4,85	0,37	4,32	86	1	87	4,43	0,37	3,94
45	Ibilgailu motordunen eta motozikleten salmenta eta konponketa	33	0	33	3,84	0,00	3,19	28	1	29	3,38	0,60	2,91
46	Handizkako merkataritza eta merkataritzako bitartekariak, motordun ibilgailuak eta motozikletak izan ezik	37	9	46	1,62	0,85	1,38	25	13	38	1,13	1,30	1,19
47	Txikizkako merkataritza, motordun ibilgailuak eta motozikletak izan ezik	30	84	114	1,86	2,12	2,04	20	94	114	1,30	2,43	2,11
49	Lurreko eta hodi bidezko garraioa	11	1	12	0,67	0,30	0,61	13	2	15	0,84	0,67	0,81
50	Itsas garraioa eta barneko bide nabigagarrikoa	1	0	1	1,48	0,00	1,36	0	0	0	0,00	0,00	0,00
51	Aireko garraioa	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
52	Birgaitzea eta garraioari lotutako jarduerak	9	3	12	1,30	1,07	1,23	8	2	10	1,21	0,75	1,08
53	Posta jarduerak	2	1	3	1,16	0,69	0,94	1	0	1	0,66	0,00	0,36
55	Ostatu zerbitzuak	2	3	5	0,99	0,94	0,96	4	5	9	2,44	2,08	2,23
56	Janari eta edari zerbitzuak	15	57	72	0,86	2,06	1,60	22	64	86	1,39	2,34	1,99
58	Edizioa	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	1	1	0,00	1,07	0,46
59	Zinematografiaren, bideoen eta telebista saioen, soinu grabaketaren eta musika edizioaren alorreko jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	1	0	1	1,20	0,00	0,64
60	Irratiko eta telebistako programazioekin eta emanaldiekin lotutako jarduerak	0	1	1	0,00	2,42	1,13	0	0	0	0,00	0,00	0,00
61	Telekomunikazioak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	2	0	2	1,34	0,00	0,91
62	Informatikarekin lotutako jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	1	0	1	0,15	0,00	0,09
63	Informazio zerbitzuak	0	1	1	0,00	2,24	1,04	0	0	0	0,00	0,00	0,00
64	Finantza zerbitzuak, aseguruak eta pentsio funtsak izan ezik	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
65	Aseguruak, berraseguruak eta pentsio funtsak, derrigorrezko Gizarte Segurantza izan ezik	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
66	Finantza zerbitzuekin eta aseguruarekin lotutako jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00

GP-14. Gaixotasun profesionalen intzidentzia, Jarduera ekonomikoaren (JESN, 2009) eta sexuaren arabera. EAE, 2018 eta 2017

68	Higiezin jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	1	1	0,00	0,66	0,41
69	Zuzenbidearekin eta kontularitzarekin lotutako jarduerak	1	0	1	0,31	0,00	0,10	0	1	1	0,00	0,15	0,10
70	Egoitza nagusien jarduerak; enpresak kudeatzeari buruzko aholkularitza jarduerak	0	1	1	0,00	0,40	0,23	0	0	0	0,00	0,00	0,00
71	Arkitektureko eta ingeniarietako zerbitzu teknikoak; saiakuntza eta analisi teknikoak	3	4	7	0,35	0,92	0,54	4	5	9	0,48	1,20	0,72
72	Ikerketa eta garapena	3	0	3	0,70	0,00	0,39	7	0	7	1,70	0,00	0,96
73	Publizitatea eta merkatu azterketak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
74	Beste jarduera profesional, zientifiko eta tekniko batzuk	2	0	2	1,48	0,00	0,67	2	0	2	1,79	0,00	0,78
75	Albaitaritza jarduerak	0	1	1	0,00	2,48	1,93	0	0	0	0,00	0,00	0,00
77	Alokairu jarduerak	5	0	5	2,75	0,00	1,90	1	0	1	0,59	0,00	0,40
78	Enpleguarekin lotutako jarduerak	43	13	56	6,99	4,37	6,13	23	6	29	3,91	2,26	3,40
79	Bidaia agentzien, bidaia antolatzaileen eta erreserba zerbitzuen jarduerak eta horiekin lotutakoak	0	2	2	0,00	1,73	1,37	0	0	0	0,00	0,00	0,00
80	Segurtasun eta ikerketa jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	1	0	1	0,19	0,00	0,16
81	Eraikinetarako zerbitzuak eta garbiketa zerbitzuak	26	96	122	2,47	4,37	3,75	28	91	119	2,83	4,28	3,82
82	Bulegoko administrazio jarduerak eta enpresetako beste jarduera osagarri batzuk	6	10	16	1,59	2,14	1,89	6	6	12	1,90	1,36	1,59
84	Administrazio Publikoa eta defentsa; Derrigorrezko Gizarte Segurantzza	20	22	42	0,81	0,97	0,89	16	19	35	0,64	0,87	0,75
85	Hezkuntza	3	114	117	0,16	2,57	1,84	5	110	115	0,27	2,51	1,84
86	Osasun jarduerak	2	17	19	0,17	0,40	0,35	4	14	18	0,37	0,35	0,36
87	Egoizetako laguntza	3	58	61	1,19	4,19	3,73	1	13	14	0,46	1,02	0,94
88	Gizarte zerbitzuen arloko jarduerak, ostaturik gabe	12	27	39	2,33	2,07	2,15	9	33	42	1,96	2,70	2,50
90	Sorkuntza jarduerak, jarduera artistikoak eta ikuskizunak	1	0	1	1,29	0,00	0,72	1	0	1	1,46	0,00	0,79
91	Liburutegi, artxibo eta museoetako jarduerak eta beste jarduera kultural batzuk	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
92	Zorizko jokoaren eta apustuen arloko jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00
93	Kirol, jolas eta entretenimenduko jarduerak	3	1	4	0,58	0,26	0,44	2	2	4	0,40	0,49	0,44
94	Elkarteetako jarduerak	5	1	6	1,50	0,19	0,69	1	2	3	0,27	0,36	0,33
95	Ordenagailuen, norberaren gauzen eta etxean erabiltzeko gaien konponketa	1	0	1	1,08	0,00	0,79	2	0	2	1,99	0,00	1,47
96	Beste zerbitzu pertsonal batzuk	4	28	32	2,36	4,34	3,93	1	20	21	0,62	3,16	2,64
97	Etxeetako jarduerak, etxeetako langileen enplegatzaile gisa	0	3	3	0,00	0,08	0,08	0	0	0	0,00	0,00	0,00
99	Lurraldetik kanpoko erakundearen eta organismoen jarduerak	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00

**GP-15 taula. Gaixotasun profesional berrien banaketa, Okupazioaren eta Sexuaren arabera.
EAE, 2018 eta 2017**

LANBIDE TALDEA	2018. URTEA			2017. URTEA		
	Gizonak	Emakumeak	Biak	Gizonak	Emakumeak	Biak
Zuzendariak eta kudeatzaileak (enpresak eta administrazioa)	2	1	3	1		1
Teknikari eta profesional zientifikoak eta intelektualak	18	128	146	19	123	142
Laguntzarako teknikariak eta profesionalak	54	12	66	58	10	68
Administrarien moduko langileak	13	20	33	8	9	17
Ostalaritzako zerbitzuetako, zerbitzu pertsonaletako eta babes zerbitzuetako langileak eta saltzaileak	61	178	239	57	164	221
Lehen sektoreko langile kualifikatuak	15	3	18	10	6	16
Artisauak eta industriako eta eraikuntzako langile kualifikatuak	657	112	769	608	78	686
Instalazioen eta makinen operadoreak eta muntatzaileak	287	71	358	291	46	337
Oinarrizko lanbideak (peoiak)	217	214	431	224	204	428
Daturik gabe		1	1			0
Guztira	1.324	740	2.064	1.276	640	1.916

GP-16 taula. Gaixotasun profesionalen maiztasuna (kop. eta %), agente taldearen arabera. EAE, 2018 eta 2017

	2018. urtea						2017. urtea	
	GP berriak		Berriro gaixotutak		Guztira		Guztira	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Metalak	15	0,73%	2	0,21%	17	0,57%	15	0,54%
Halogenoak	1	0,05%			1	0,03%	1	0,04%
Azidoak	6	0,29%			6	0,20%	1	0,04%
Alkoholak eta fenolak	5	0,24%	1	0,11%	6	0,20%	10	0,36%
Aldehidoak	2	0,10%			2	0,07%	1	0,04%
Hidrokarburo alifatikoak	4	0,19%			4	0,13%	3	0,11%
Aminak	3	0,15%	2	0,21%	5	0,17%	1	0,04%
Amoniakoa	1	0,05%			1	0,03%		
Hidrokarburo aromatikoa	5	0,24%	1	0,11%	6	0,20%	1	0,04%
Zetonak eta epoxidoak	16	0,78%	2	0,21%	18	0,60%	13	0,47%
Esterrak	1	0,05%			1	0,03%	2	0,07%
Eterrak eta glikolak	1	0,05%	1	0,11%	2	0,07%	1	0,04%
Isozianatoak								
Nitroeratorriak								
Organokloratuak eta organofosforatuak	1	0,05%			1	0,03%		
Oxidoak								
Sulfuroak								
Zaratak eragindako hipoakusia	278	13,47%	6	0,64%	284	9,45%	369	13,37%
Dardarak	14	0,68%	4	0,43%	18	0,60%	14	0,51%
Presioak eragindako bursitisa	17	0,82%	6	0,64%	23	0,77%	25	0,91%
Jarrera eta mugimendu erreplikakorrak: tendoi zorroetako gaixotasunak	946	45,83%	581	61,74%	1527	50,82%	1365	49,47%
Jarrera eta mugimendu erreplikakorrak: apofisi faltagatik askatzea	1	0,05%			1	0,03%		
Jarrera eta mugimendu erreplikakorrak: presioak eragindako nerbioen paralisia	430	20,83%	257	27,31%	687	22,86%	608	22,04%
Jarrera eta mugimendu erreplikatuak: menisko lesioak	9	0,44%	4	0,43%	13	0,43%	20	0,72%
Konpresio atmosferikoa								
Erradiazio ionizatzailea								
Erradiazio ultramorea								
Energia irradiatzailea			1	0,11%	1	0,03%		
Ahotsa etengabe behartzea	121	5,86%	34	3,61%	155	5,16%	147	5,33%

GP-16 taula. Gaixotasun profesionalen maiztasuna (kop. eta %), agente taldearen arabera. EAE, 2018 eta 2017

Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaileetan	46	2,23%	1	0,11%	47	1,56%	25	0,91%
Zoonosia eta parasitosisia	23	1,11%	2	0,21%	25	0,83%	5	0,18%
Silizea (Silikosisia)	8	0,39%	1	0,11%	9	0,30%	12	0,43%
4B-Karboi-ahutsa							1	0,04%
Asbestoa (Asbestosia)	6	0,29%	1	0,11%	7	0,23%	9	0,33%
Beste neumokoniosia batzuk	2	0,10%		0,00%	2	0,07%	3	0,11%
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziakarnastea	25	1,21%	10	1,06%	35	1,16%	34	1,23%
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak ukitzea Larruazaleko lesioak. Lesio dermatologikoak	73	3,54%	24	2,55%	97	3,23%	69	2,50%
Kantzerigenoak						0,00%		0,00%
Asbestoa	1	0,05%			1	0,03%	3	0,11%
Kromo VI	1	0,05%			1	0,03%	1	0,04%
Nikel	1	0,05%			1	0,03%		
HAP								
Zura	1	0,05%			1	0,03%		
Binilo kloruroa								
Erradiazio ionizatzailea								
GUZTIRA	2064	100,00%	941	100,00%	3005	100,00%	2759	100,00%

	2018. urtea						2017. urtea	
	GP berriak		Berriro gaixotutak		Guztira		Guztira	
	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%	Kop.	%
Agente kimikoen eragindako gaixotasunak	61	3,0%	9	1,0%	70	2,3%	49	1,8%
Agente fisikoen eragindako gaixotasunak	1816	88,0%	893	94,9%	2709	90,1%	2548	92,4%
Agente biologikoen eragindako gaixotasunak	69	3,3%	3	0,3%	72	2,4%	30	1,1%
Substantziak arnastearen ondoriozko gaixotasunak	41	2,0%	12	1,3%	53	1,8%	59	2,1%
Azalari eraso egiten dioten agenteek eragindako gaixotasunak	73	3,5%	24	2,6%	97	3,2%	69	2,5%
Agente kantzerigenoen eragindako gaixotasunak	4	0,2%		0,0%	4	0,1%	4	0,1%
GUZTIRA	2064	100,0%	941	100,0%	3005	100,0%	2759	100,0%

GP-17 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Sexuaren eta Adinaren arabera. EAE, 2018

GENEROA	Gaixotasun taldea	GP berriak				Berrito gaixotuenak				Guztira			
		16-29	30-49	>=50	Guztira	16-29	30-49	>=50	Guztira	16-29	30-49	>=50	Guztira
GIZONA	Metalak	3	3	7	13		2		2	3	5	7	15
	Halogenoak				0				0	0	0	0	0
	Azidoak	1	3	1	5				0	1	3	1	5
	Alkoholak eta fenolak		2	2	4		1		1	0	3	2	5
	Aldehidoak		1		1				0	0	1	0	1
	Hidrokarburo alifatikoak		4		4				0	0	4	0	4
	Aminak			1	1				0	0	0	1	1
	Amoniakoak				0				0	0	0	0	0
	Hidrokarburo aromatikoak		3		3		1		1	0	4	0	4
	Zetonak eta epoxidoak	3	10	2	15		1		1	3	11	2	16
	Esterrak				0				0	0	0	0	0
	Glikolak	1			1	1			1	2	0	0	2
	Isozianatoak				0				0	0	0	0	0
	Nitroeratorriak				0				0	0	0	0	0
	Organokloratuak / Organofosforatuak				0				0	0	0	0	0
	Oxidoak				0				0	0	0	0	0
	Sulfuroak				0				0	0	0	0	0
	Zaratak eragindako hipoakusia		72	197	269		3	3	6	0	75	200	275
	Dardarak	1	4	3	8		1	1	2	1	5	4	10
	Presioak eragindako bursitisa	1	13	3	17		4	2	6	1	17	5	23
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrek: tendoi zorroetako gaixotasunak	25	445	227	697	5	273	172	450	30	718	399	1147
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrek: apofisi faltagatik askatzea			1	1				0	0	0	1	1
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrek: presioak eragindako nerbioen paralisia	9	112	55	176	4	69	41	114	13	181	96	290
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrek: menisko lesioak		7	2	9		2	2	4	0	9	4	13
	Erradiazio ionizatzailea				0				0	0	0	0	0
	Erradiazio ultramorea				0				0	0	0	0	0
	Energia irradiatzailea				0			1	1	0	0	1	1

GP-17 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Sexuaren eta Adinaren arabera. EAE, 2018

GIZONA	Ahotsa etengabe behartzea	1	1	1	1	0	2	0	2	0	2		
	Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaileetan	1	1	2			0	0	1	1	2		
	Zoonosia edo parasitosia	8	5	13	2		2	0	10	5	15		
	Silizea (Silikosia)	4	4	8	1		1	0	5	4	9		
	Ikatz hautsa			0			0	0	0	0	0		
	Asbestoa (Asbestosia)		6	6			1	1	0	0	7	7	
	Beste neumokoniosi batzuk	2		2			0	0	2	0	2		
	Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak arnastea	3	10	8	21	4	6	10	3	14	14	31	
	Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak ukitzea Larruazaleko lesioak. Lesio dermatologikoak	9	22	12	43	1	7	14	22	10	29	26	65
	Kantzerigenoak			0				0	0	0	0	0	
	Asbestoa			1	1			0	0	0	1	1	
	Kromo VI			1	1			0	0	0	1	1	
	Nikel			1	1			0	0	0	1	1	
	Zura			1	1			0	0	0	1	1	
Guztira	56	727	541	1324	11	372	243	626	67	1099	784	1950	

GENEROA	Gaixotasun taldea	GP berriak				Berriro gaixotuak				Guztira			
		16-29	30-49	>=50	Guztira	16-29	30-49	>=50	Guztira	16-29	30-49	>=50	Guztira
EMAKUMEA	Metalak		2		2				0	0	2	0	2
	Halogenoak			1	1				0	0	0	1	1
	Azidoak		1		1				0	0	1	0	1
	Alkoholak eta fenolak			1	1				0	0	0	1	1
	Aldehidoak		1		1				0	0	1	0	1
	Hidrokarburu alifatikoak				0				0	0	0	0	0
	Aminak	2			2	2			2	4	0	0	4
	Amoniakoa		1		1				0	0	1	0	1
	Hidrokarburu aromatikokoak		2		2				0	0	2	0	2
	Zetonak eta epoxidoak		1		1		1		1	0	2	0	2
	Esterrak		1		1				0	0	1	0	1
	Eterrak eta Glikolak				0				0	0	0	0	0

... / ...

GP-17 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Sexuaren eta Adinaren arabera. EAE, 2018

EMAKUMEA	Isozianatoak				0				0	0	0	0	0
	Nitroeratorriak				0				0	0	0	0	0
	Organokloratuak / Organofosforatuak		1		1				0	0	1	0	1
	Oxidoak				0				0	0	0	0	0
	Sulfuroak				0				0	0	0	0	0
	Zaratak eragindako hipoakusia				9	9			0	0	0	9	9
	Dardarak		3	3	6		1	1	2	0	4	4	8
	Presioak eragindako bursitisa				0				0	0	0	0	0
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: tendoi zorrotako gaixotasunak	9	135	105	249	3	56	72	131	12	191	177	380
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: apofisi faltagatik askatzea				0				0	0	0	0	0
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: presioak eragindako nerbioen paralisia	9	144	101	254	1	80	62	143	10	224	163	397
	Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: menisko lesioak				0				0	0	0	0	0
	Konpresio atmosferikoa				0				0	0	0	0	0
	Erradiazio ionizatzailea				0				0	0	0	0	0
	Erradiazio ultramorea				0				0	0	0	0	0
	Energia irradiatzailea	29	76	15	120	1	22	10	33	30	98	25	153
	Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaileetan	5	30	9	44		1		1	5	31	9	45
	Zoonosia eta parasitosisia	1	6	3	10				0	1	6	3	10
	Silizea (Silikosisia)				0				0	0	0	0	0
	Asbestoa (Asbestosisia)				0				0	0	0	0	0
	Beste neumokoniosio batzuk				0				0	0	0	0	0
	Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak arnastea	1	2	1	4				0	1	2	1	4
	Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak ukitzea Larruazaleko lesioak. Lesio dermatologikoak	6	14	10	30		2		2	6	16	10	32
	Kantzerigenoak				0				0	0	0	0	0
	Guztira	62	420	258	740	7	163	145	315	69	583	334	1055

GP-18 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018

ARABA															
GAIXOTASUN MOTA	GP berria					Berriro gaixotuak					Guztira				
	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira
Metalak		2	1		3					0	0	2	1	0	3
Halogenoak					0					0	0	0	0	0	0
Azidoak					0					0	0	0	0	0	0
Alkoholak eta fenolak				1	1					0	0	0	0	1	1
Aldehidoak					0					0	0	0	0	0	0
Hidrokarburo alifatikoak		1		1	2					0	0	1	0	1	2
Aminak					0					0	0	0	0	0	0
Amoniakoa					0					0	0	0	0	0	0
Hidrokarburo aromatikoa					0					0	0	0	0	0	0
Zetonak eta epoxidoak		3		2	5				1	1	0	3	0	3	6
Esterrak					0					0	0	0	0	0	0
Glikolak					0					0	0	0	0	0	0
Isozianatoak					0					0	0	0	0	0	0
Nitroeratoriak					0					0	0	0	0	0	0
Organokloratuak / Organofosforatuak					0					0	0	0	0	0	0
Oxidoak					0					0	0	0	0	0	0
Sulfuroak					0					0	0	0	0	0	0
Zaratak eragindako hipoakusia		24	1	8	33		1			1	0	25	1	8	34
Dardarak				2	2					0	0	0	0	2	2
Presioak eragindako bursitisa					0					0	0	0	0	0	0
Jarrera eta mug.erre tendoi zorroetako gaixotasunak	3	52	3	52	110	2	33	2	19	56	5	85	5	71	166
Jarrera eta mugimend errepikakorrak: apofisi faltagatik askatzea		1			1					0	0	1	0	0	1
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: presioak eragindako nerbioen paralisia	3	32	4	39	78	2	17		20	39	5	49	4	59	117
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: menisko lesioak					0					0	0	0	0	0	0
Erradiazio ionizatzailea					0					0	0	0	0	0	0

GP-18 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018

Erradiazio ultramorea				0					0	0	0	0	0	0	
Energia irradiatzailea				0					0	0	0	0	0	0	
Ahotsa etengabe behartzea			33	33					6	6	0	0	0	39	
Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaileetan			10	10					0	0	0	0	10	10	
Zoonosia edo parasitosia	1			1					0	0	1	0	0	1	
Silizea (Silikosia)	2			2		1			1	0	3	0	0	3	
Asbestoa (Asbestosia)			1	1					0	0	0	0	1	1	
Beste neumokoniosi batzuk				0					0	0	0	0	0	0	
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak	6	1		7		4	1		5	0	10	2	0	12	
Arnastea	6		7	13		3		1	4	0	9	0	8	17	
Kantzerigenoak				0					0	0	0	0	0	0	
Asbestoa				0					0	0	0	0	0	0	
HAP				0					0	0	0	0	0	0	
GUZTIRA	6	130	10	156	302	4	59	3	47	113	10	189	13	203	415

GIPUZKOA

GAIXOTASUN MOTA	GP berria					Berrito gaixotuak					Guztira				
	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira
Metalak		4	1	3	8		2			2	0	6	1	3	10
Metalak				1	1					0	0	0	0	1	1
Halogenoak		3		1	4					0	0	3	0	1	4
Azidoak				1	1				1	1	0	0	0	2	2
Alkoholak eta fenolak		1			1					0	0	1	0	0	1
Aldehidoak		1		1	2					0	0	1	0	1	2
Hidrokarburu alifatikoak		1		1	2				2	2	0	1	0	3	4
Aminak					0					0	0	0	0	0	0
Amoniakoa		1		2	3					0	0	1	0	2	3
Hidrokarburu aromatikoa		3		2	5					0	0	3	0	2	5
Esterrak				1	1					0	0	0	0	1	1
Glikolak		1			1		1			1	0	2	0	0	2
Isozianatoak					0					0	0	0	0	0	0
Nitroeratorriak					0					0	0	0	0	0	0

GP-18 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018

Organokloratuak / Organofosforatuak		1			1					0	0	1	0	0	1
Oxidoak					0					0	0	0	0	0	0
Sulfuroak					0					0	0	0	0	0	0
Zaratak eragindako hipoakusia		83	11	16	110		1			1	0	84	11	16	111
Dardarak				1	1		1			1	0	1	0	1	2
Presioak eragindako bursitisa		2			2		1			1	0	2	1	0	3
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: tendoi zorrotako gaixotasunak		208	33	112	353		177	14	64	255	0	385	47	176	608
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: apofisi faltagatik askatzea					0					0	0	0	0	0	0
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: presioak eragindako nerbioen paralisia	1	49	4	76	130	1	37	1	44	83	2	86	5	120	213
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: menisko lesioak		2	1		3		1			1	0	3	1	0	4
Erradiazio ionizatzailea					0					0	0	0	0	0	0
Erradiazio ultramorea					0					0	0	0	0	0	0
Energia irradiatzailea					0					0	0	0	0	0	0
Ahotsa etengabe behartzea				35	35				9	9	0	0	0	44	44
Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaileetan				2	2					0	0	0	0	2	2
Zoonosia edo parasitosisia		1		2	3		1		1	2	0	2	0	3	5
Siltzea (Silikosisia)		1	1		2					0	0	1	1	0	2
Asbestoa (Asbestosia)				1	1					0	0	0	0	1	1
Beste neumokoniosia batzuk		2			2					0	0	2	0	0	2
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak arnastea		3		3	6		1		1	2	0	4	0	4	8
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak ukitzea. Lesio dermatologikoak	1	10	1	10	22		3		1	4	1	13	1	11	26
Kantzerigenoak					0					0	0	0	0	0	0
Asbestoa		1			1					0	0	1	0	0	1
Zura			1		1					0	0	0	1	0	1
Kromo VI					0					0	0	0	0	0	0
Kloruro biniloa					0					0	0	0	0	0	0
GUZTIRA	2	378	53	271	704	1	225	16	123	365	3	603	69	394	1069

GP-18 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018

BIZKAIA															
GAIXOTASUN MOTA	GP berria					Berrito gaixotuak					Guztira				
	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira	Lehen sektorea	Industria	Eraik.	Zerbitzuak	Guztira
Metalak			2	2	4					0	0	0	2	2	4
Halogenoak					0					0	0	0	0	0	0
Azidoak				2	2					0	0	0	0	2	2
Alkoholak eta fenolak		2	1		3					0	0	2	1	0	3
Aldehidoak		1			1					0	0	1	0	0	1
Hidrokarburo alifatikoak					0					0	0	0	0	0	0
Aminak				1	1					0	0	0	0	1	1
Amoniakoa				1	1					0	0	0	0	1	1
Hidrokarburo aromatikoa		2			2		1			1	0	3	0	0	3
Zetonak eta epoxidoak		4	1	1	6			1		1	0	4	2	1	7
Esterrak					0					0	0	0	0	0	0
Glikolak					0					0	0	0	0	0	0
Isozianatoak					0					0	0	0	0	0	0
Nitroeratoriak					0					0	0	0	0	0	0
Organokloratuak / Organofosforatuak					0					0	0	0	0	0	0
Oxidoak					0					0	0	0	0	0	0
Sulfuroak					0					0	0	0	0	0	0
Zaratak eragindako hipoakusia	1	116	7	11	135		4			4	1	120	7	11	139
Dardarak		7		4	11		2		1	3	0	9	0	5	14
Presioak eragindako bursitisa		6	8	1	15		1	4		5	0	7	12	1	20
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: tendoi zorrotetako gaixotasunak	5	283	43	152	483	3	195	15	57	270	8	478	58	209	753
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: apofisi faltagatik askatzea					0					0	0	0	0	0	0
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: presioak eragindako nerbioen paralisia	2	94	10	116	222	1	61	4	69	135	3	155	14	185	357
Jarrera eta mugimendu errepikakorrak: menisko lesioak		1	2	3	6		1	1	1	3	0	2	3	4	9

GP-18 taula. Gaixotasun profesional kopurua, Gaixotasun taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018

Erradiazio ionizatzailea					0					0	0	0	0	0	0
Erradiazio ultramorea					0					0	0	0	0	0	0
Energia irradiatzailea					0		1			1	0	1	0	0	1
Ahotsa etengabe behartzea				53	53				19	19	0	0	0	72	72
Agente biologikoak osasunaren alorreko langile eta laguntzaile				34	34				1	1	0	0	0	35	35
Zoonosia edo parasitosia	2	6	1	10	19					0	2	6	1	10	19
Silizea (Silikosia)		4			4					0	0	4	0	0	4
Asbestoa (Asbestosia)		3		1	4				1	1	0	3	0	2	5
Beste neumokoniosi batzuk					0					0	0	0	0	0	0
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak arnastea	1	6	2	3	12	1	1	1		3	2	7	3	3	15
Pisu molekular handiko eta baxuko substantziak Ukitzea. Lesio dermatologikoak		16	2	20	38		13		3	16	0	29	2	23	54
Kantzerigenoak					0					0	0	0	0	0	0
Asbestoa					0					0	0	0	0	0	0
Zura					0					0	0	0	0	0	0
Kromo VI		1			1					0	0	1	0	0	1
Nikel		1			1					0	0	1	0	0	1
GUZTIRA	11	553	79	415	1058	5	280	26	152	463	16	833	105	567	1521

GP-19 taula. GPen kasu berriak, Gaixotasun Taldearen arabera. GNS-10. EAE. 2007-2018

Gaixotasun Talde GNS-10	Urteak											
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Infekziosoak	15	4	3	8	7	26	8	75	26	8	30	66
Tumoreak	2	4	6	6	5	7	4	11	3	7	8	5
Odola eta sistema endokrinoa				1						1		
Nerbio sistema (presioak eragindako neuropatia periferikoak)	202	284	215	245	267	222	228	240	285	386	371	432
Begien gaixotasunak	4	1	3	2	1	4	7	3	1	2	1	2
Belarrien gaixotasunak (zaratak eragindako hipoakusia)	259	409	810	822	956	861	939	495	506	402	357	274
Zirk., digest.-, gernu-aparatuko gaixotasunak	1	1		1		1	1	2	2			1
Arnas sistemako gaixotasunak	52	79	109	144	133	126	172	149	135	153	143	155
Larruazaleko gaixotasunak	207	197	129	131	122	94	92	73	103	95	87	125
Tendoietako, muskulu-lotuneetako eta ehun konektiboetako gaitzak	1285	1039	807	683	788	712	664	706	754	787	889	979
Beste batzuk (sintomak eta zehaztu gabeak)	43	64	41	42	31	26	15	43	32	30	30	25
Guztira	2070	2082	2123	2085	2310	2079	2130	1797	1847	1871	1916	2064

2007/1/1etik aurrera igorritako parte guztiek 2018/12/31n duten egoera jasotzen duten balioak

GP-20 taula. Gaixotasun profesionalen Intzidentzia Indizea (milako), Gaixotasun Taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018 - 2017

2018. urtea	ARABA					GIPUZKOA					BIZKAIA				
	Lehen sekt.	Indus.	Eraik.	Zerb.	Guzt.	Lehen sekt.	Indus.	Eraik.	Zerb.	Guztiak	Lehen sekt.	Indus.	Eraik.	Zerb.	Guzt.
GAIXOTASUN MOTA															
Infekziosoak		0,027		0,096	0,072		0,018		0,021	0,019	0,527	0,090	0,049	0,136	0,128
Tumoreak							0,018	0,099		0,008		0,045			0,008
Konpresio bidezko neuropatia periferikoak	1,249	0,877	0,655	0,416	0,563	0,391	0,870	0,395	0,408	0,508	0,527	1,400	0,488	0,383	0,559
Begiko gaixotasunak				0,021	0,014										
Zarataren ondoriozko hipoakusiak		0,531	0,218	0,075	0,202		1,474	1,086	0,085	0,427	0,264	1,747	0,341	0,039	0,341
Goiko traktuaren arnasketa gaixotasunak		0,027		0,330	0,231				0,175	0,128				0,165	0,128
Neumokoniosia		0,053			0,014				0,005	0,004		0,045		0,003	0,010
Asma eta arnastearen ondoriozko beste gaixotasun batzuk A eta BPM		0,080	0,218		0,029		0,018		0,021	0,019		0,060	0,098	0,003	0,018
Beste arnasketa gaixotasun batzuk		0,053			0,014		0,089	0,099	0,016	0,035	0,264	0,045		0,003	0,013
Larruzaleko gaixotasunak		0,292	0,218	0,117	0,166	0,391	0,426	0,197	0,101	0,178		0,392	0,195	0,084	0,140
Tendoietako, muskulu lotuneetako eta ehun konektiboetako gaitzak	1,249	1,382	0,655	0,565	0,802		3,748	3,355	0,593	1,385	1,318	4,457	2,633	0,506	1,281
Zirkulazioko eta giltzurrintako gaixotasunak										0,003		0,015			
Beste batzuk (sintomak eta zehaztu gabekoak)		0,159	0,218	0,032	0,072		0,053		0,011	0,019		0,030	0,049	0,023	0,025

GP-20 taula. Gaixotasun profesionalen Intzidentzia Indizea (milako), Gaixotasun Taldearen, Lurraldearen eta Sektorearen arabera. EAE, 2018 - 2017

2017. urtea	ARABA					GIPUZKOA					BIZKAIA				
	Lehen sekt.	Indus	Eraik.	Zerb.	Guzt.	Lehen sekt.	Indus	Eraik.	Zerb.	Guztiak	Lehen sekt.	Indus	Eraik.	Zerb.	Guztiak
Infekziosoak	0,898			0,223	0,167	1,395	0,019		0,006	0,020				0,010	0,008
Tumoreak							0,074			0,016		0,030	0,051	0,003	0,010
Konpresio bidezko neuropatia periferikoak	0,449	0,636	0,486	0,324	0,417	1,395	0,816	0,323	0,495	0,567	0,552	1,159	0,407	0,304	0,456
Begiko gaixotasunak									0,006	0,004					
Zarataren ondoriozko hipoakusiak		0,968	0,729	0,056	0,326		1,762	0,647	0,050	0,449	1,655	2,531	0,712	0,060	0,526
Goiko traktuaren arnasketa gaixotasunak				0,268	0,182				0,189	0,139		0,015		0,157	0,124
Neumokoniosia		0,055			0,015		0,093			0,020		0,061	0,203	0,003	0,023
Asma eta arnastearen ondoriozko beste gaixotasun batzuk A eta BPM		0,028			0,008		0,056			0,016		0,046		0,007	0,018
Beste arnasketa gaixotasun batzuk		0,028			0,008	0,465	0,037	0,108		0,012		0,076		0,007	0,013
Larruazaleko gaixotasunak		0,138		0,056	0,076		0,352		0,078	0,135		0,412	0,051	0,054	0,113
Tendoietako, muskulu lotuneetako eta ehun konektiboetako gaitzak		1,577	2,19	0,38	0,757	1,395	2,949	2,479	0,584	1,183	1,103	4,131	2,441	0,589	1,287
Zirkulazioko eta giltzurrintako gaixotasunak															
Beste batzuk (sintomak eta zehaztu gabekoak)		0,166		0,034	0,068		0,056	0,108	0,022	0,033	0,276	0,030		0,033	0,034

GP-21 taula. GPen Intzidentzia indizea (milako), Gaixotasun Taldearen eta Sexuaren arabera, EAE, 2018 – 2017 urteak

GAIXOTASUN TALDEA	2018 URTEA			2017 URTEA		
	Gizonak	Emakumeak	Biak	Gizonak	Emakumeak	Biak
Infekziosoak	0,037	0,131	0,083	0,013	0,066	0,039
Tumoreak	0,012		0,006	0,021		0,010
Konpresio bidezko neuropatia periferikoak	0,434	0,655	0,543	0,419	0,552	0,485
Begiko gaixotasunak		0,005	0,003		0,003	0,001
Zarataren ondoriozko hipoakusiak	0,654	0,023	0,345	0,900	0,019	0,467
Goiko traktuaren arnasketa gaixotasunak	0,005	0,292	0,146	0,018	0,263	0,139
Neumokoniosia	0,017		0,009	0,041		0,021
Asma eta arnastearen ondoriozko beste gaixotasun batzuk A eta BPM	0,032	0,008	0,020	0,021	0,003	0,012
Beste arnasketa gaixotasun batzuk	0,039		0,016	0,026	0,005	0,020
Larruazaleko gaixotasunak	0,202	0,110	0,157	0,149	0,077	0,114
Tendoietako, muskulu lotuneetako eta ehun konektiboetako gaitzak	1,795	0,645	1,231	1,641	0,667	1,162
Zirkulazioko eta giltzurrintako gaixotasunak		0,003	0,001			
Beste batzuk (sintomak eta zehaztu gabekoak)	0,039	0,023	0,031	0,033	0,045	0,039

GP-22 taula. Gaixotasun Profesionalen urte arteko bariazioa, gaixotasun motaren eta GNS arabera Kasu gehien dituzten jarduera taldeak. EAE, 2018

GNS (dibisioa)	Gaixotasun taldea	Urtea		% Bariazioa*
		2017	2018	
25. Metalezko produktuen fabrikazioa, makinak eta ekipok izan ezik	Musk.-tendoietakoak	167	201	20%
	Entzumena	47	53	13%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	104	44	-58%
	Azala	20	32	60%
24. Metalurgia; burdinazko eta altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	Entzumena	78	72	-8%
	Musk.-tendoietakoak	76	72	-5%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	15	14	-7%
	Arnasketa gaix.	9	6	-33%
81. Garbiketa jarduerak	Konpresioak eragindako neuropatiak	55	61	11%
	Musk.-tendoietakoak	48	42	-13%
	Larruzalekoak	5	10	100%
	Infekziosoak	5		
85. Hezkuntza	Arnasketa gaix.	98	105	7%
	Beste diagnostiko batzuk	9	7	-22%
47. Txikizkako merkataritza, ibilgailu motordunena eta motoena izan ezik	Musk.-tendoietakoak	79	70	-11%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	34	40	18%
29. Motordun ibilgailuen, atoen eta erdi-atoien fabrikazioa	Musk.-tendoietakoak	42	55	31%
	Entzumena	20	31	55%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	13	17	31%
43. Eraikuntza espezializatua	Musk.-tendoietakoak	62	65	5%
	Entzumena	12	14	17%
	Kon. eragindako neurop.	8	12	50%

GP-22 taula. Gaixotasun Profesionalen urte arteko bariazioa, gaixotasun motaren eta GNS arabera Kasu gehien dituzten jarduera taldeak. EAE, 2018

28. Makinen eta beste inon sailkatu gabeko ekipoen fabrikazioa	Musk.-tendoietakoak	36	50	39%
	Entzumena	31	17	-45%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	10	18	80%
56. Janari eta edari zerbitzuak	Konpresioak eragindako neuropatiak	50	36	-28%
	Musk.-tendoietakoak	29	28	-3%
87. Egoitzetako asistentzia lanak	Infekziosoak	2	37	1750%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	4	11	175%
	Musk.-tendoietakoak	5	6	20%
78. Enpleguarekin lotutako jarduerak	Musk.-tendoietakoak	16	33	106%
	Azala	6	12	100%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	6	9	50%
10. Elikadura industria	Musk.-tendoietakoak	32	26	-19%
	Konpresioak eragindako neuropatiak	9	21	133%

* 5 edo kasu gehiagoko aldaketak bakarrik adierazi dira.

GP-23 taula. Gaixotasun profesionalen intzidentzia gaixotasun taldeen, jarduera ekonomikoaren eta sexuaren arabera, EAE, 2018

GIZONAK						
Intzidentzia handieneko jarduerak						
GAIXOTASUN MOTA	JESN	Intzidentzia tasarik handienak	Tasa (x 1000)	JESN	JESN kasu kop. handiena	Kasu kop.
Infekziosoak	38	Bilketa, tratamendua eta hondar-ezabapena	1,09	38	Bilketa, tratamendua eta hondar-ezabapena	4
	3	Arrantza	1,03	88	Gizarte zerbitzuen arloko jarduerak, ostatua eman gabe	2
	36	Hartzea, arazketa eta ur-banaketa	0,90	3	Arrantza	2
Tumoreak	22	Kautxu eta plastiko produktuen fabrikazioa	0,22	22	Kautxu eta plastiko produktuen fabrikazioa	2
	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	0,13	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	2
	43	Eraikuntza	0,05	43	Eraikuntza	1
Arnasketa gaixotasunak	8	Beste industria laburbiltzaile batzuk	2,40	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	7
	23	Beste produktu ez metaliko batzueiko fabrikazioa	0,98	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoa izan ezik	6
	10	Elikaduraren industria	0,78	10	Elikaduraren industria	4
	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	0,45	23	Beste produktu ez metaliko batzueiko fabrikazioa	3
Hipoakusiak	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	4,68	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	72
	17	Papergintza	4,57	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoa izan ezik	43
	33	Makinen eta ekipoen konponketa eta instalazioa	2,65	29	Ibilgailu motordunen, atoiaren eta erdiatuen fabrikazioa	29
	29	Ibilgailu motordunen, atoiaren eta erdiatuen fabrikazioa	2,60	28	Makinen eta ekipoen fabrikazioa	17

GP-23 taula. Gaixotasun profesionalen intzidentzia gaixotasun taldeen, jarduera ekonomikoaren eta sexuaren arabera, EAE, 2018

GIZONAK						
Intzidentzia handieneko jarduerak						
GAIXOTASUN MOTA	JESN	Intzidentzia tasarik handienak	Tasa (x 1000)	JESN	JESN kasu kop. handiena	Kasu kop.
Azala	32	Beste manufaktura industria batzuk	2,21	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	26
	78	Enpleguarekin lotutako jarduerak	1,63	78	Enpleguarekin lotutako jarduerak	10
	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	0,82	28	Makinen eta ekipoen fabrikazioa	8
	28	Makinen eta ekipoen fabrikazioa	0,59	29	Ibilgailu motordunen, atoi en eta erdiatoi en fabrikazioa	5
Presioak eragindako neuropatiak	2	Basogintza eta basoen ustiapena	4,38	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	37
	31	Altzarigintza	3,24	28	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	16
	1	Nekazaritza, abeltzaintza	1,31	29	Ibilgailu motordunen, atoi en eta erdiatoi en fabrikazioa	11
	28	Makinen eta ekipoen fabrikazioa	1,19	43	Eraikuntza	11
	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	1,16	46	Handizkako merkataritza	11
Muskulu-tendoi etakoak	13	Oihalgintza	9,89	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	171
	2	Basogintza eta basoen ustiapena	8,76	24	Metalurgia; burdinazko, altzairuzko produktuen eta ferroaleazioen fabrikazioa	67
	14	Jantzigintza	6,56	43	eraikuntza	65
	32	Beste manufaktura-industria batzuk	5,53	28	Beste inon sailkatu gabeko makinen eta ekipoen fabrikazioa.	48

GP-23 taula. Gaixotasun profesionalen intzidentzia gaixotasun taldeen, jarduera ekonomikoaren eta sexuaren arabera, EAE, 2018

EMAKUMEAK						
Intzidentzia handieneko jarduerak						
GAIXOTASUN MOTA	JESN	Intzidentzia tasarik handienak	Tasa (x 1000)	JESN	JESN kasu kop. handiena	Kasu kop.
Infekziosoak	38	Bilketa, tratamendua eta hondar-ezabapena	4,03	87	Bizitegi-ezarpenetako asistentzia	36
	87	Bizitegi-ezarpenetako asistentzia	2,60	88	Gizarte zerbitzuen arloko jarduerak, ostatua eman gabe	9
	88	Gizarte zerbitzuen arloko jarduerak, ostatua eman gabe	0,69	38	Bilketa, tratamendua eta hondar-ezabapena	2
Tumoreak				86	Osasun jarduerak	2
Arnasketa gaixotasunak	75	Albaitarien jarduerak	2,48	85	Hezkuntza	103
	60	Programazio-jarduerak eta irratiko eta telebistako emisioa	2,42	82	Bulegoko jarduera administratiboak eta beste jarduera laguntzaile batzuk	4
	85	Hezkuntza	2,32	84	Administrazio publikoa	3
	33	Makinen eta ekipoen konponketa eta instalazioa	1,12	81	Eraikinetako zerbitzuak, garbiketa	1
Hipoakusiak	17	Papergintza	1,72	29	Ibilgailu motordunen, atoién eta erdiatoién fabrikazioa	2
	29	Ibilgailu motordunen, atoién eta erdiatoién fabrikazioa	0,90	81	Eraikinetako zerbitzuak, garbiketa	2
	10	Elikaduraren industria	0,22	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta eki-poak izan ezik	1
	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta eki-poak izan ezik	0,17	10	Elikaduraren industria	1

GP-23 taula. Gaixotasun profesionalen intzidentzia gaixotasun taldeen, jarduera ekonomikoaren eta sexuaren arabera, EAE, 2018

EMAKUMEAK						
Intzidentzia handieneko jarduerak						
GAIXOTASUN MOTA	JESN	Intzidentzia tasarik handienak	Tasa (x 1000)	JESN	JESN kasu kop. handiena	Kasu kop.
Azala	29	Ibilgailu motordunen, atoiien eta erdiatoiien fabrikazioa	1,35	81	Eraikinetako zerbitzuak, garbiketa	9
	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	0,99	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	6
	96	Beste pertsonal zerbitzu batzuk	0,93	96	Beste pertsonal zerbitsuak	6
	78	Enpleguarekin lotutako jarduerak	0,67	87	Bizitegi-ezarpenetako asistentzia	5
Presioak eragindako neuropatiak	38	Bilketa, tratamendua eta hondar-ezabapena	6,05	81	Eraikinetarako zerbitzuak, garbiketa	57
	13	Oihalgintza	5,56	47	Txikizkako merkataritza	32
	10	Elikagai industria	4,02	56	Ostalaritza	31
	22	Kautxu eta plastiko produktuen fabrikazioa	3,75	10	Elikaduraren industria	18
	16	Zureko eta kortxoko industria	3,22	25	Produktu metalikoen fabrikazioa, makinak eta ekipoak izan ezik	16
Muskulu-tendoietakoa	29	Ibilgailu motordunen, atoiien eta erdiatoiien fabrikazioa	6,74	47	Txikizkako merkataritza	50
	17	Papergintza	5,15	25	Produktu metalikoen fab., makinak eta ekipoak izan ezik	30
	18	Arte grafikoak	5,13	81	Eraikinetarako zerbitzuak, garbiketa	27
	31	Altzairugintza	5,00	56	Ostalaritza	18

GP-24 taula. Gaixotasun Profesionalen kalkulaturako intzidentzia tasa espezifikoak. EAE 2018

Lurraldea	Sektorea	Generoa	Adina	Gaixotasun Profesionalen tasa x 1.000
Bizkaia	Industria	Gizona	50+	11,88
Bizkaia	Industria	Emakumea	50+	11,21
Gipuzkoa	Industria	Gizona	50+	10,27
Gipuzkoa	Eraikuntza	Gizona	50+	7,10
Bizkaia	Industria	Gizona	30-49	7,34
Bizkaia	Industria	Emakumea	30-49	7,26
Gipuzkoa	Industria	Gizona	30-49	6,95
Gipuzkoa	Eraikuntza	Gizona	30-49	6,47
Gipuzkoa	Industria	Emakumea	50+	6,22
Gipuzkoa	Lehen sektorea	Gizona	16-29	5,31
Araba	Lehen sektorea	Gizona	50+	5,05
Bizkaia	Eraikuntza	Gizona	50+	4,99
Bizkaia	Lehen sektorea	Gizona	30-49	4,79
Araba	Industria	Gizona	50+	4,72
Bizkaia	Eraikuntza	Gizona	30-49	4,57
Araba	Industria	Emakumea	50+	4,24
Gipuzkoa	Industria	Emakumea	30-49	4,07
Araba	Eraikuntza	Gizona	50+	3,83
Araba	Industria	Emakumea	30-49	3,34
Bizkaia	Lehen sektorea	Emakumea	30-49	3,34
Araba	Industria	Gizona	30-49	3,22
Araba	Industria	Emakumea	16-29	3,16
Bizkaia	Industria	Gizona	16-29	3,09
Bizkaia	Industria	Emakumea	16-29	2,71
Gipuzkoa	Industria	Gizona	16-29	2,33
Araba	Lehen sektorea	Gizona	30-49	2,24

GP-24 taula. Gaixotasun Profesionalen kalkulaturako intzidentzia tasa espezifikoak. EAE 2018

Araba	Eraikuntza	Gizona	30-49	2,14
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	2,02
Bizkaia	Lehen sektorea	Gizona	50+	1,89
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	50+	1,82
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	50+	1,72
Bizkaia	Eraikuntza	Emakumea	50+	1,60
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	1,59
Araba	Industria	Gizona	16-29	1,58
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	50+	1,57
Araba	Zerbitsuak	Gizona	50+	1,57
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	50+	1,57
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	1,56
Araba	Zerbitsuak	Gizona	30-49	1,54
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	1,51
Gipuzkoa	Industria	Emakumea	16-29	1,49
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	30-49	1,36
Gipuzkoa	Lehen sektorea	Gizona	50+	1,28
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	30-49	1,20
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	1,17
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	50+	0,94
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	0,93
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,68
Bizkaia	Eraikuntza	Gizona	16-29	0,68
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,52
Araba	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,50

GP-25 taula. Baja eragin duten gaixotasun profesionalen intzidentzia tasa espezifikoak, lurraldearen, sektorearen, sexuaren eta adinaren arabera. EAE 2018

Lurraldea	Sektorea	Generoa	Adina	Gaixotasun profesional tasa x 1.000
Araba	Industria	Emakumea	50+	3,03
Bizkaia	Industria	Emakumea	30-49	2,97
Bizkaia	Industria	Gizona	50+	2,68
Gipuzkoa	Industria	Gizona	30-49	2,54
Bizkaia	Industria	Emakumea	50+	2,46
Gipuzkoa	Industria	Emakumea	30-49	2,11
Bizkaia	Industria	Gizona	30-49	1,92
Bizkaia	Eraikuntza	Gizona	50+	1,78
Gipuzkoa	Industria	Emakumea	50+	1,73
Gipuzkoa	Industria	Gizona	50+	1,72
Bizkaia	Eraikuntza	Gizona	30-49	1,68
Bizkaia	Eraikuntza	Emakumea	50+	1,60
Araba	Eraikuntza	Gizona	30-49	1,29
Araba	Lehen sektorea	Gizona	50+	1,26
Bizkaia	Lehen sektorea	Gizona	30-49	1,20
Gipuzkoa	Industria	Gizona	16-29	1,17
Gipuzkoa	Eraikuntza	Gizona	30-49	0,98
Araba	Industria	Gizona	50+	0,94
Araba	Industria	Gizona	30-49	0,91
Araba	Industria	Emakumea	30-49	0,79
Araba	Eraikuntza	Gizona	50+	0,77
Gipuzkoa	Eraikuntza	Gizona	50+	0,71
Araba	Industria	Gizona	16-29	0,63
Bizkaia	Industria	Gizona	16-29	0,62
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	50+	0,61
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	50+	0,55

GP-25 taula. Baja eragin duten gaixotasun profesionalen intzidentzia tasa espezifikoak, lurraldearen, sektorearen, sexuaren eta adinaren arabera. EAE 2018

Araba	Zerbitsuak	Gizona	30-49	0,55
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	50+	0,54
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	0,48
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	0,48
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	50+	0,46
Araba	Zerbitsuak	Gizona	50+	0,41
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	30-49	0,37
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	30-49	0,37
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	30-49	0,30
Bizkaia	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	0,28
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,25
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	50+	0,24
Gipuzkoa	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	0,20
Bizkaia	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,17
Araba	Zerbitsuak	Gizona	16-29	0,17
Araba	Zerbitsuak	Emakumea	16-29	0,13

GRAFIKOAK

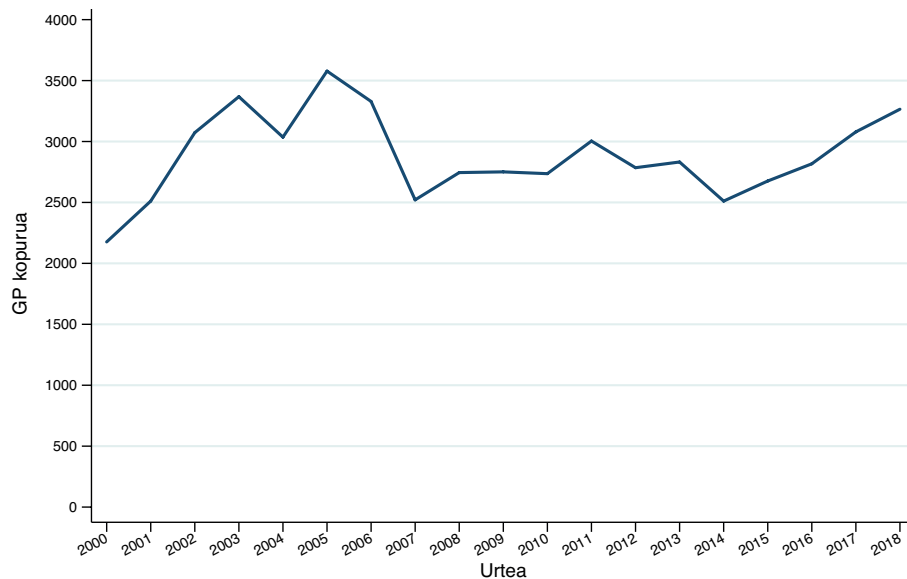
GAIXOTASUN

PROFESIONALAK EAEN

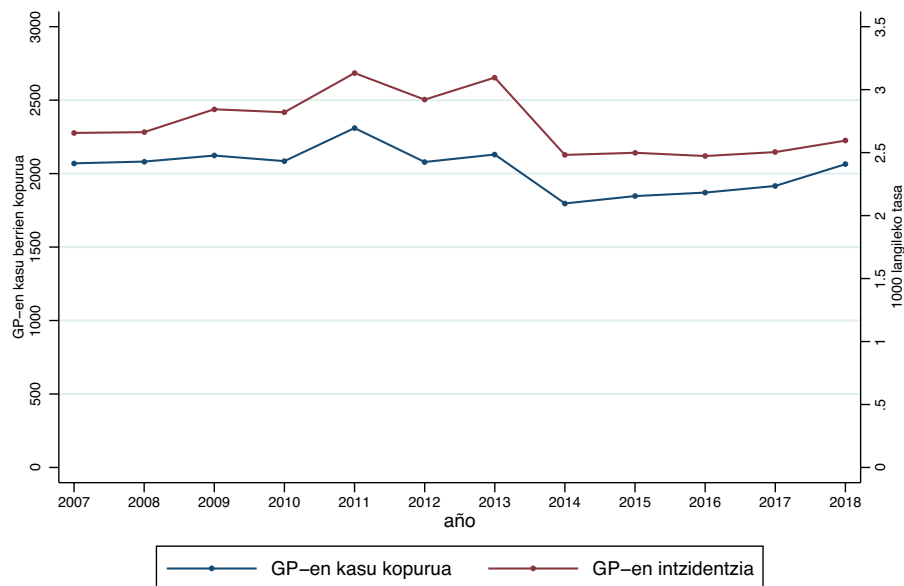
2018

URTEA

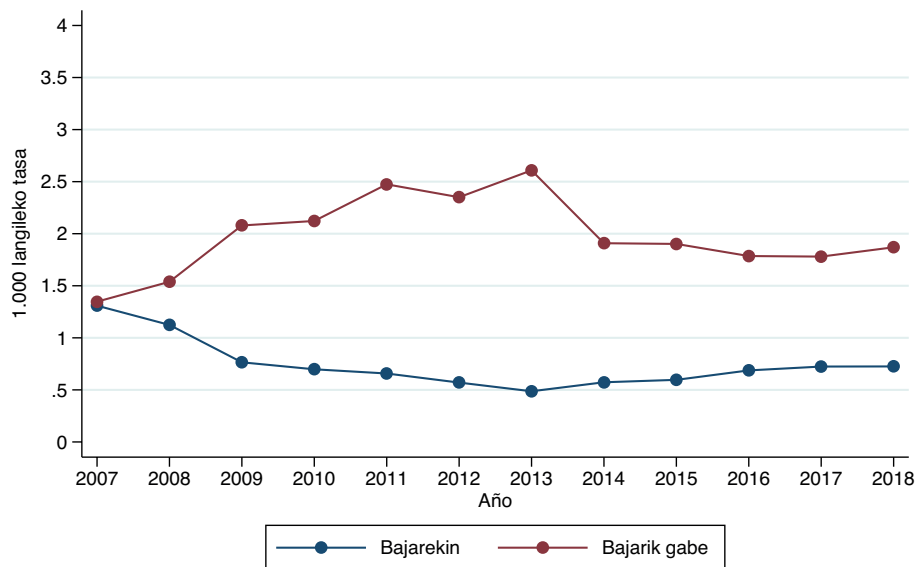
1. irudia. Gaixotasun profesional guztien bilakaera urtearen arabera. E.A.E. 2000–2018

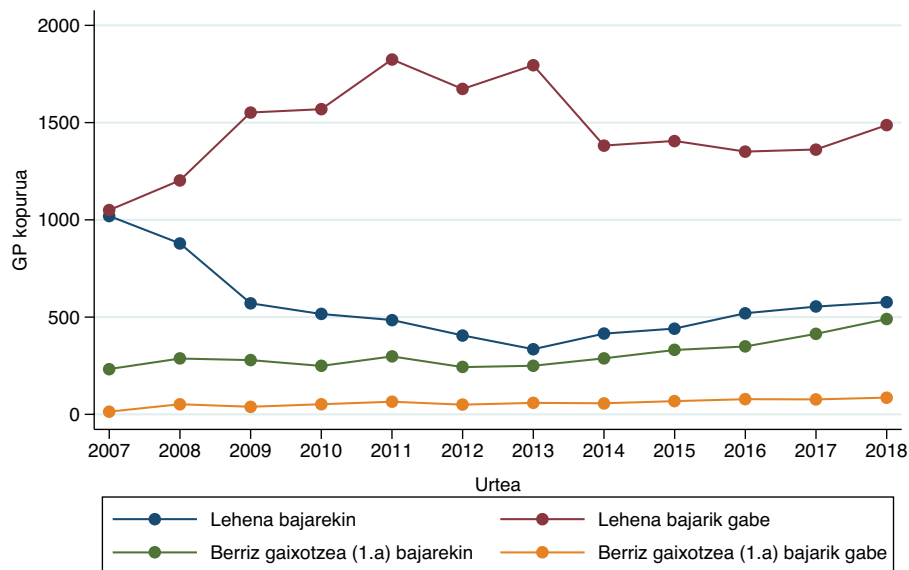
2. irudia. Kasu berrien kopuruaren bilakaera eta Gaixotasun Profesionalen intzidentzia tasa. E.A.E. 2007–2018

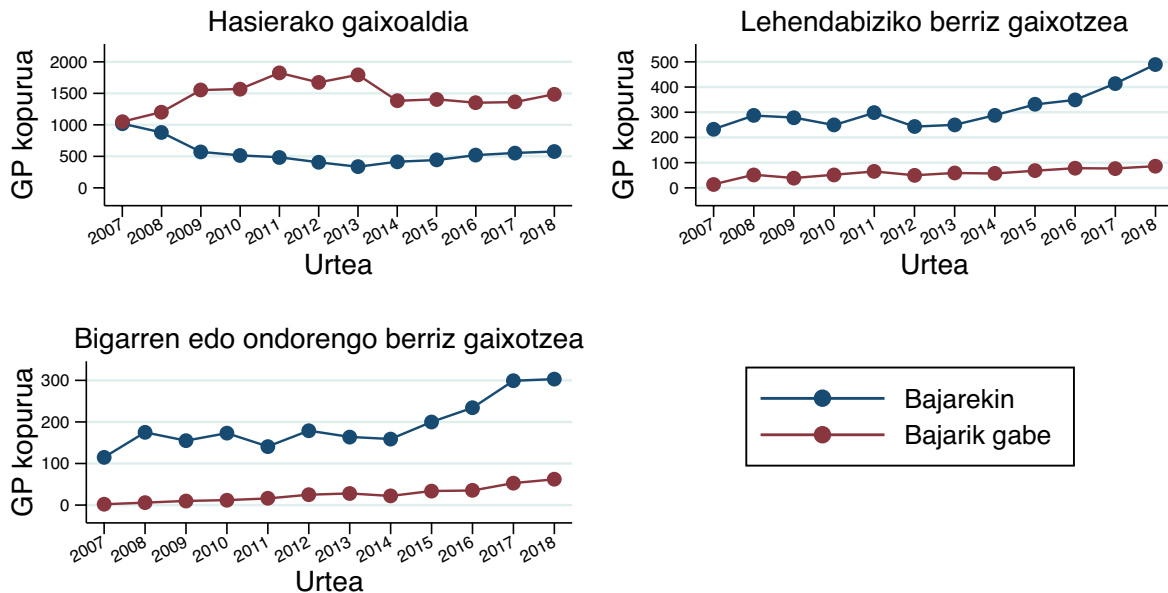
3. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia indizea baja eragin duten edo ez kontuan hartuta. E.A.E. 2007-2018

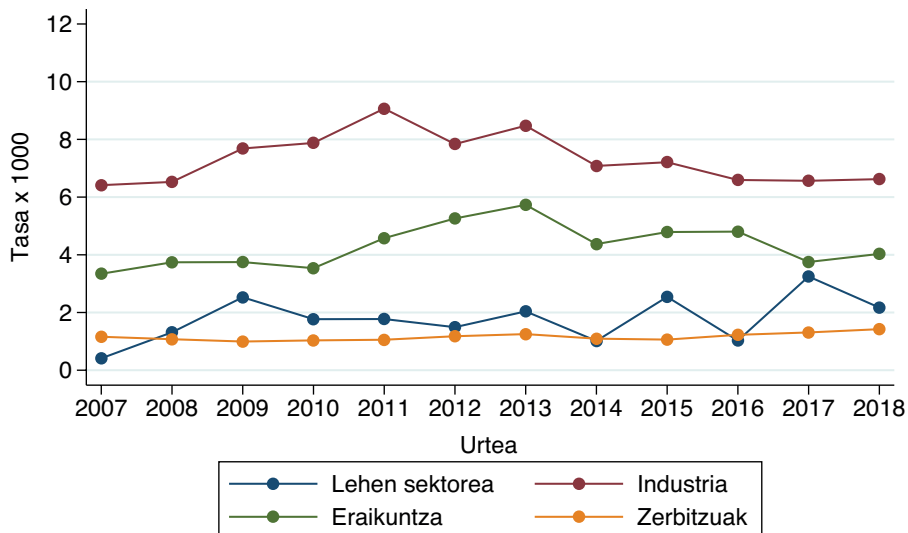
4. irudia. Gaixotasun profesionalak, bajaren eta gertakariaren arabera. E.A.E. 2007-2018

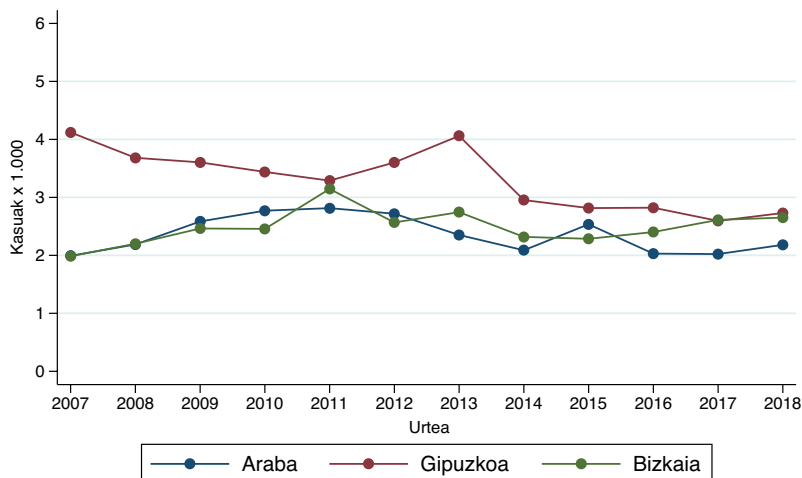
5. irudia. Gaiotasun profesionalak, baja urtearen eta gertakariaren arabera. E.A.E. 2007-2018

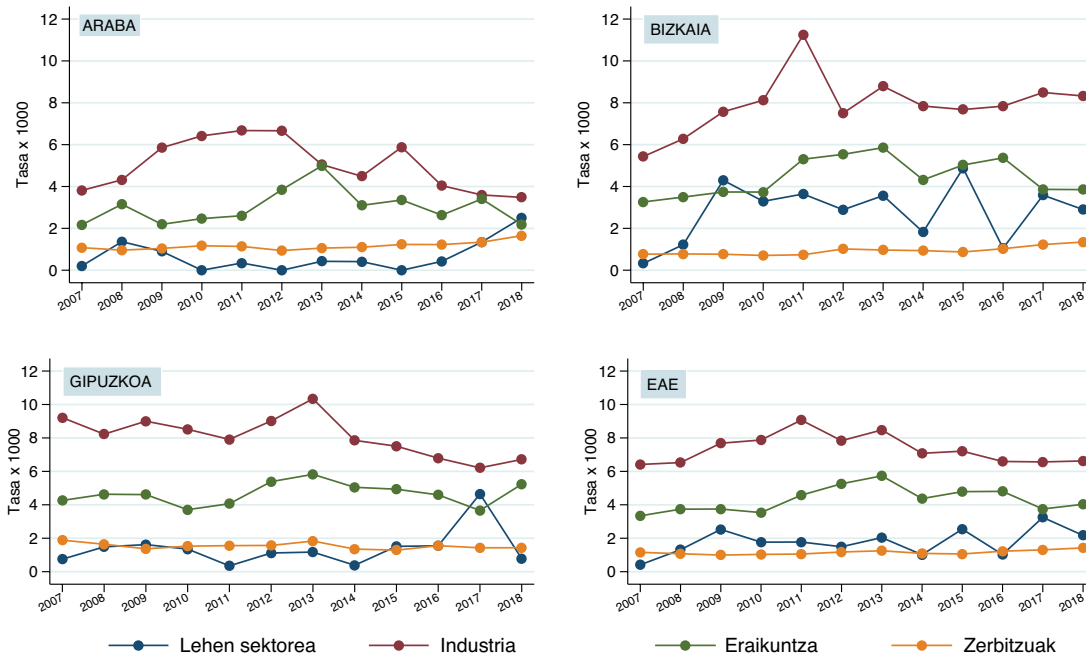
6. irudia. Gaioetasun profesionalen intzidentzia indizea, urtearen eta jarduera sektorearen arabera. E.A.E. 2007-2018

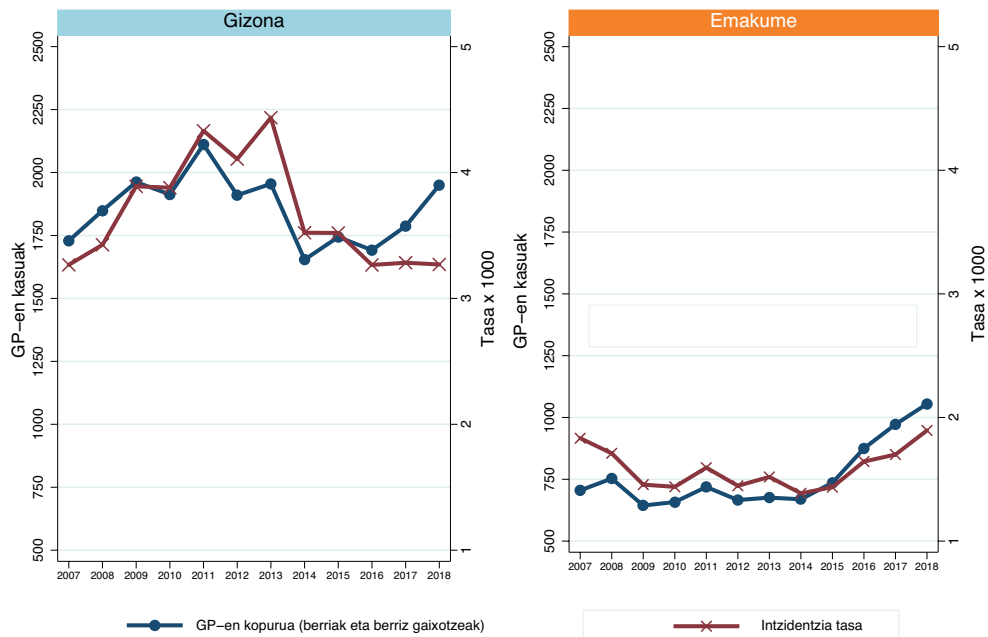
7. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia indizea, urtearen eta lurraldearen arabera. E.A.E. 2007-2018

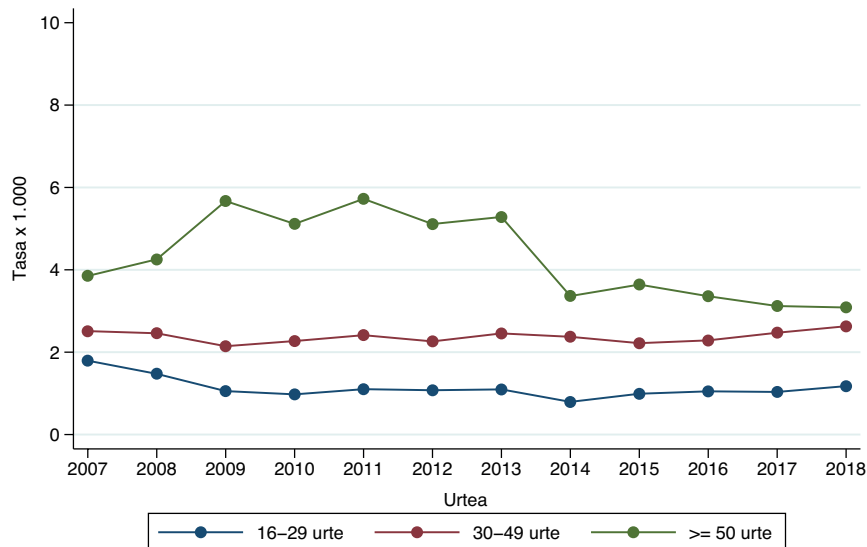
8. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia indizea, lurraldearen eta sektorearen arabera. E.A.E. 2007-2018

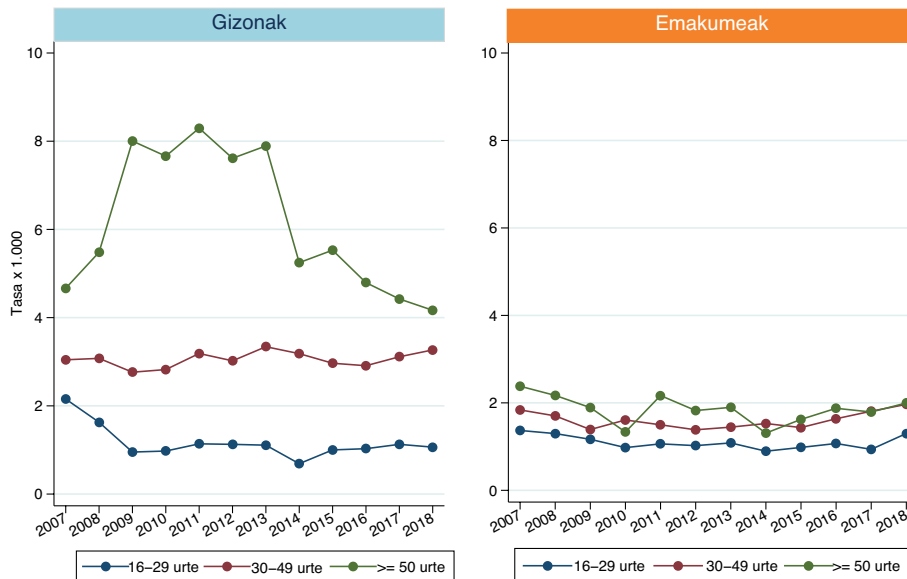
9. irudia. Gaivotasun profesionalen kasu kopurua eta intzidentzia tasa, sexuaren arabera. E.A.E. 2007-2018

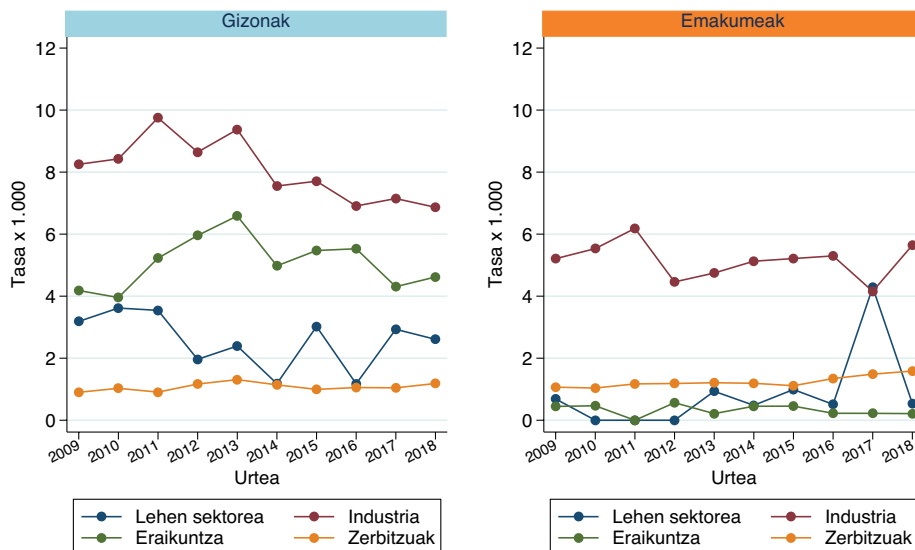
10. irudia. Gaivotasun profesionalen intzidentzia tasa, adinaren arabera. E.A.E. 2007-2018

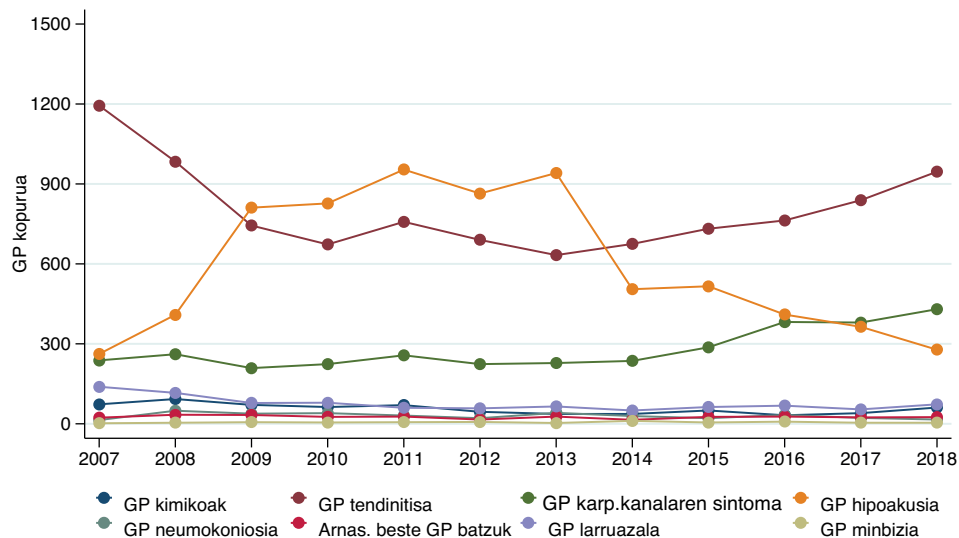
11. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia tasa, adinaren eta sexuaren arabera. E.A.E. 2007-2018

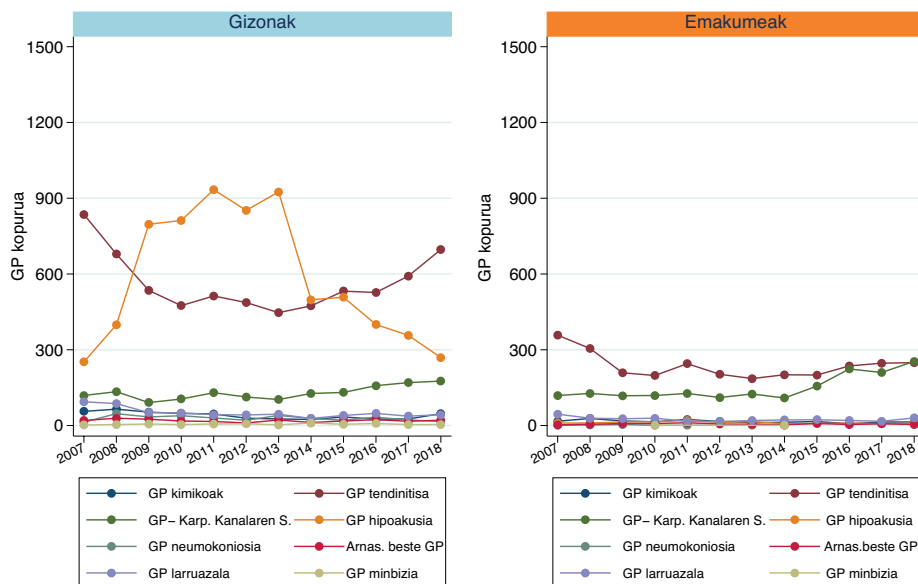
12. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia tasa, sektorearen eta sexuaren arabera. E.A.E. 2009-2018

13. irudia. Gaixotasun profesional berriak, gaixotasun taldearen arabera. E.A.E. 2007-2018

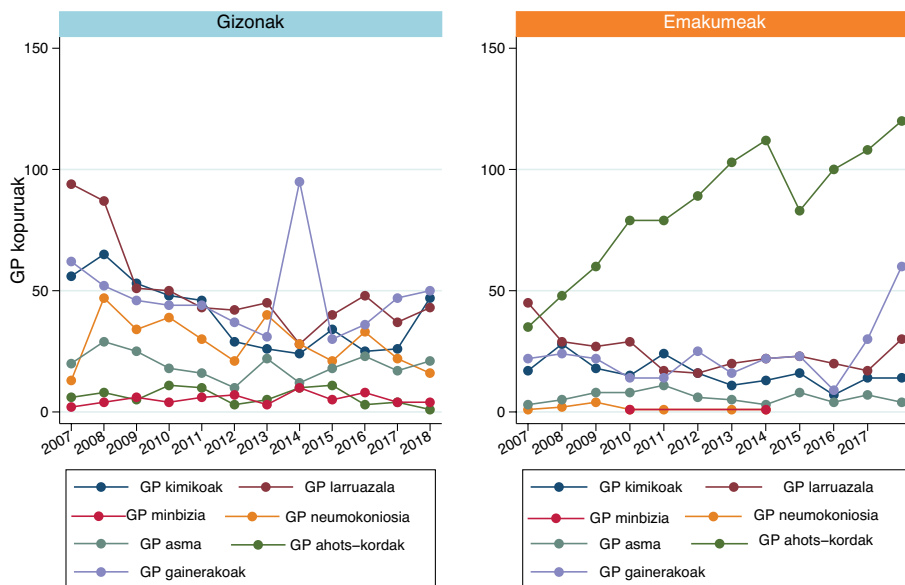

14. irudia. GP berriak gaixotasun-taldean eta sexuaren arabera. E.A.E. 2007-2018

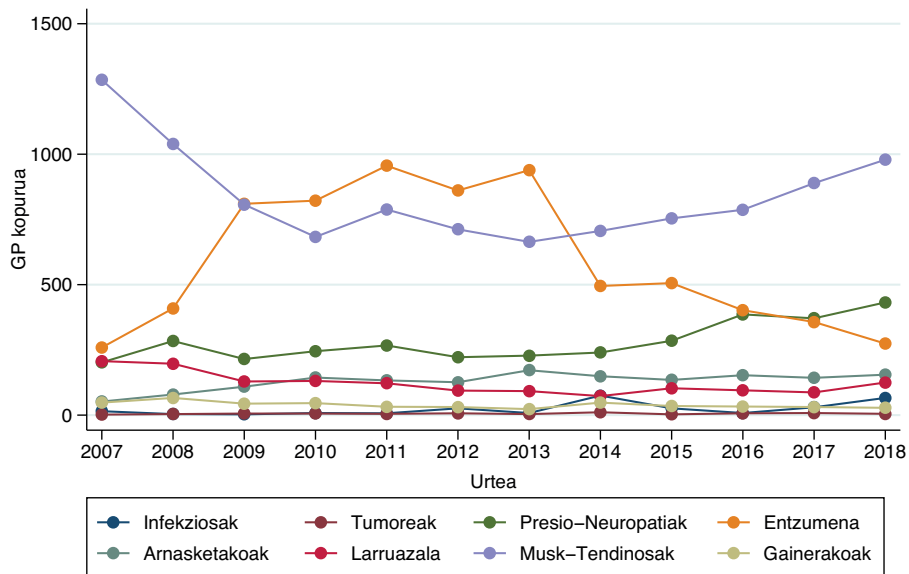

15. irudia. GP berriak gaixotasun taldeen arabera. E.A.E. 2007-2018

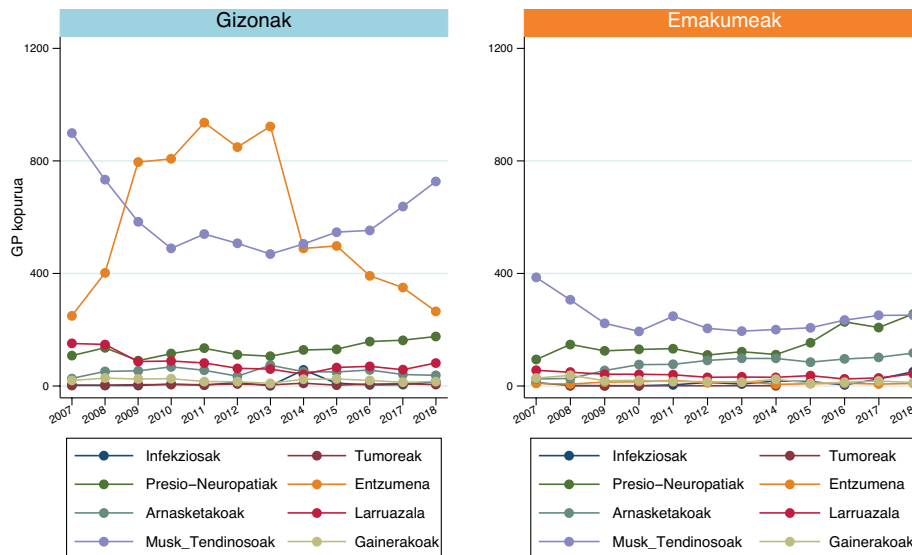
Tendinitisak, karpoko kanalaren sindromeak eta hipoakusiak izan ezik

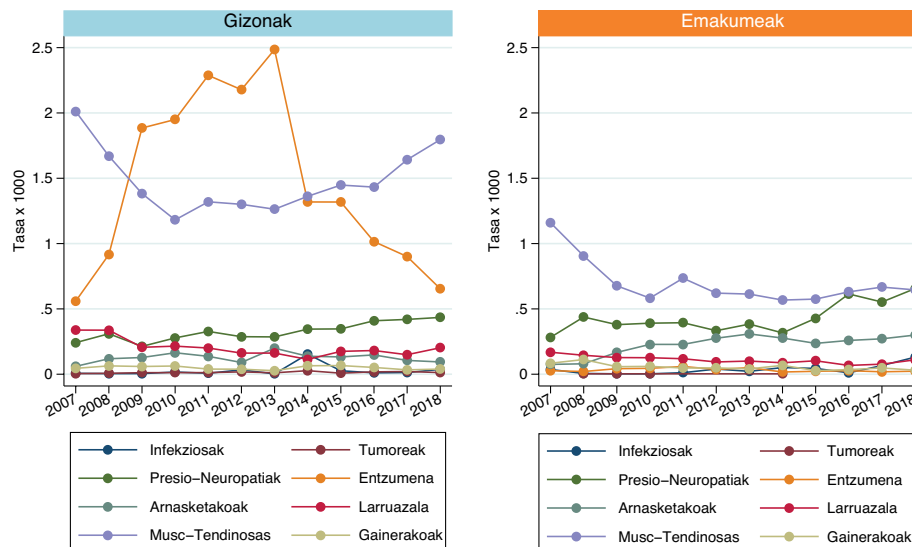
16. irudia. Gaixotasun profesional berriak, gaixotasun talde handien arabera GNS-10. E.A.E. 2000-2018

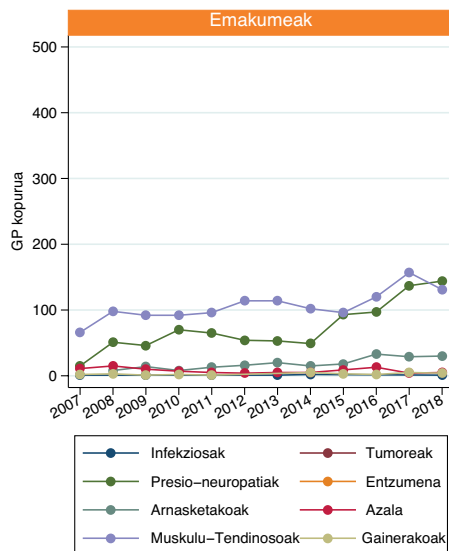
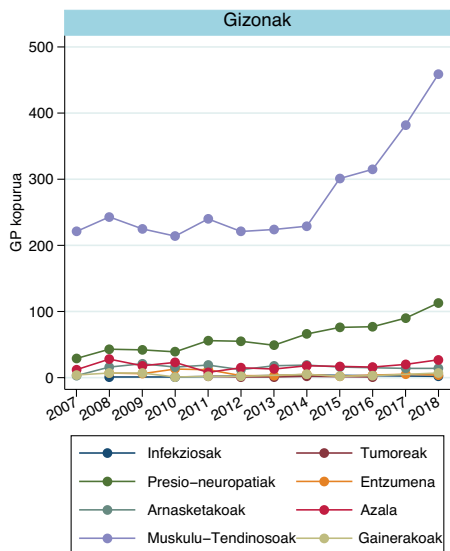
17. irudia. Gaixotasun profesional berriak, gaixotasun talde handien eta sexuaren arabera. E.A.E. 2007-2018

18. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia tasa, gaixotasun talde handien eta sexuaren arabera. E.A.E. 2007-2018

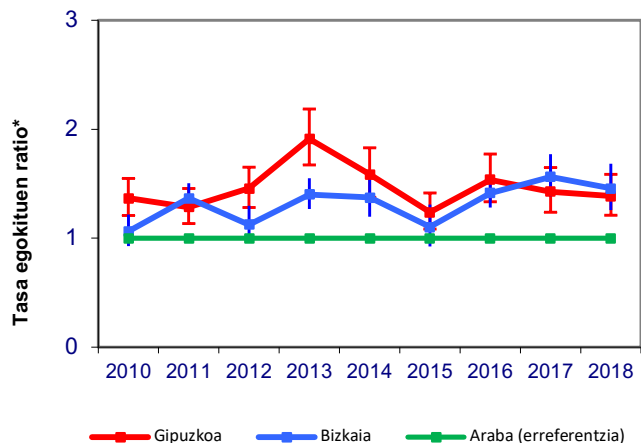

19. irudia. Gaixotasun profesioaletan berriro gaixotutak gaixotasun taldeen (GNS-10) eta sexuaren arabera E.A.E. 2007-2018

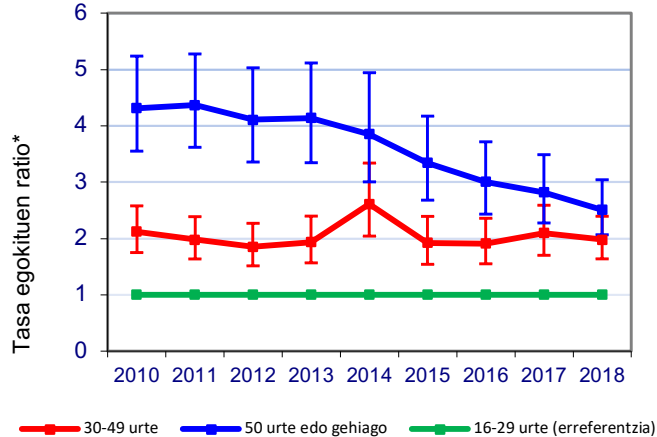
20. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia-arrazoi doituak. EAE. 2010etik 2018rako bilakaera

GP-en intzidentzia-tasen ratio, Lurraldearen arabera

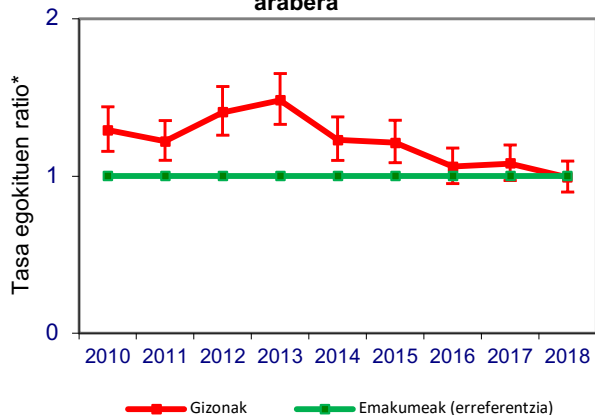
* Sexu, adina eta sektorearen arabera egokitua

GP-en intzidentzia-tasen ratio, adinaren arabera

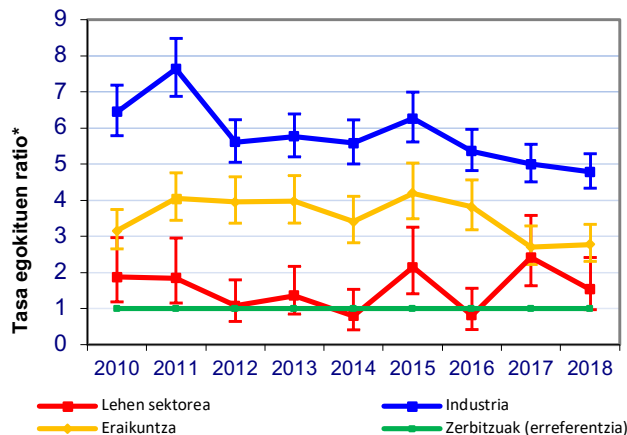
* Sexu, lurralde eta sektorearen arabera egokitua

GP-en intzidentzia-tasen ratio, sexuaren arabera

* Adina, lurralde eta sektorearen arabera egokitua

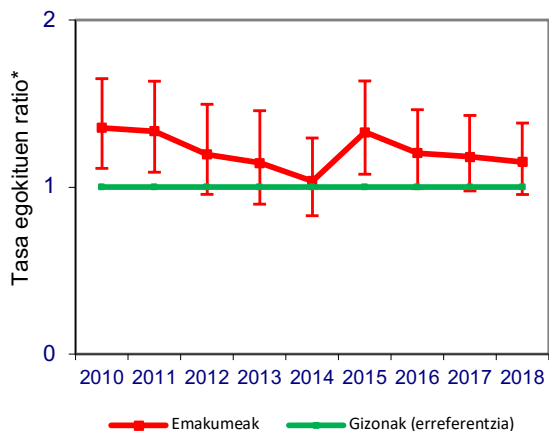
GP-en intzidentzia-tasen ratio, sektorearen arabera

* Sexu, adina eta lurraldearen arabera egokitua

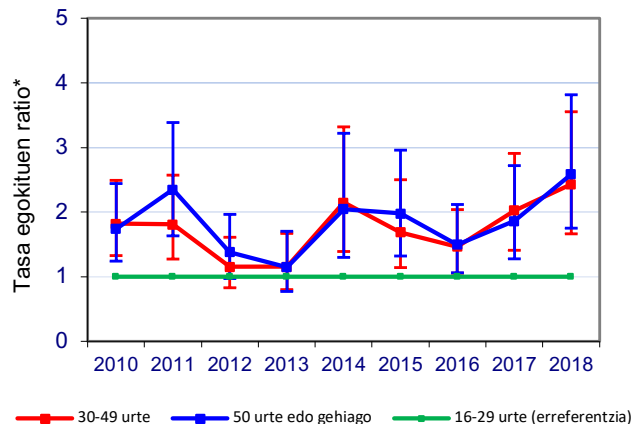
21. irudia. Baja eragin duten gaixotasun profesionalen intzidentzia-arrazoi doituak. EAE, 2010etik 2018rako bilakaera

Bajarekin GP-en intzidentzia-tasen ratio, sexuaren arabera

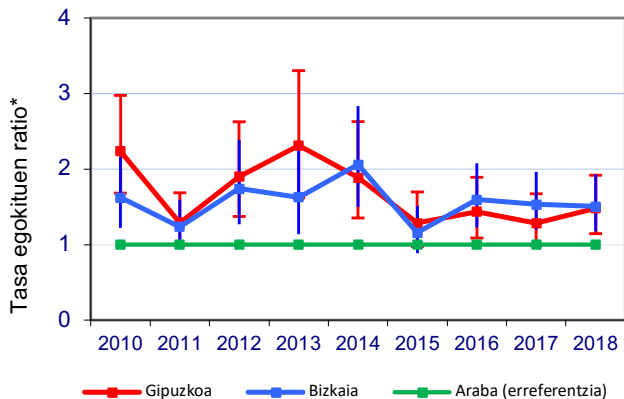
* Adina, lurralde eta sektorearen arabera egokitua.

Bajarekin GP-en intzidentzia-tasen ratio, adinaren arabera

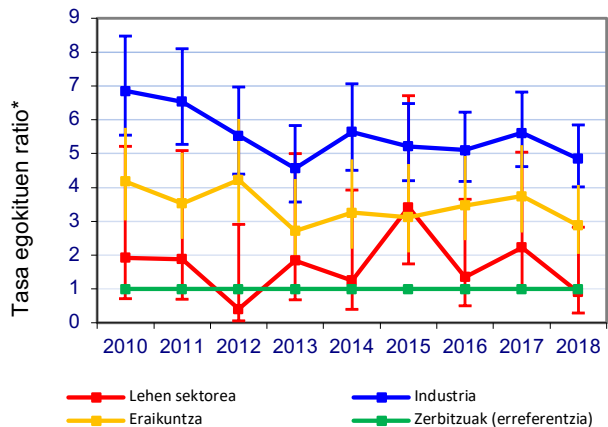
* Sexu, lurralde eta sektorearen arabera egokitua

Bajarekin GP-en intzidentzia-tasen ratio, lurraldearen arabera

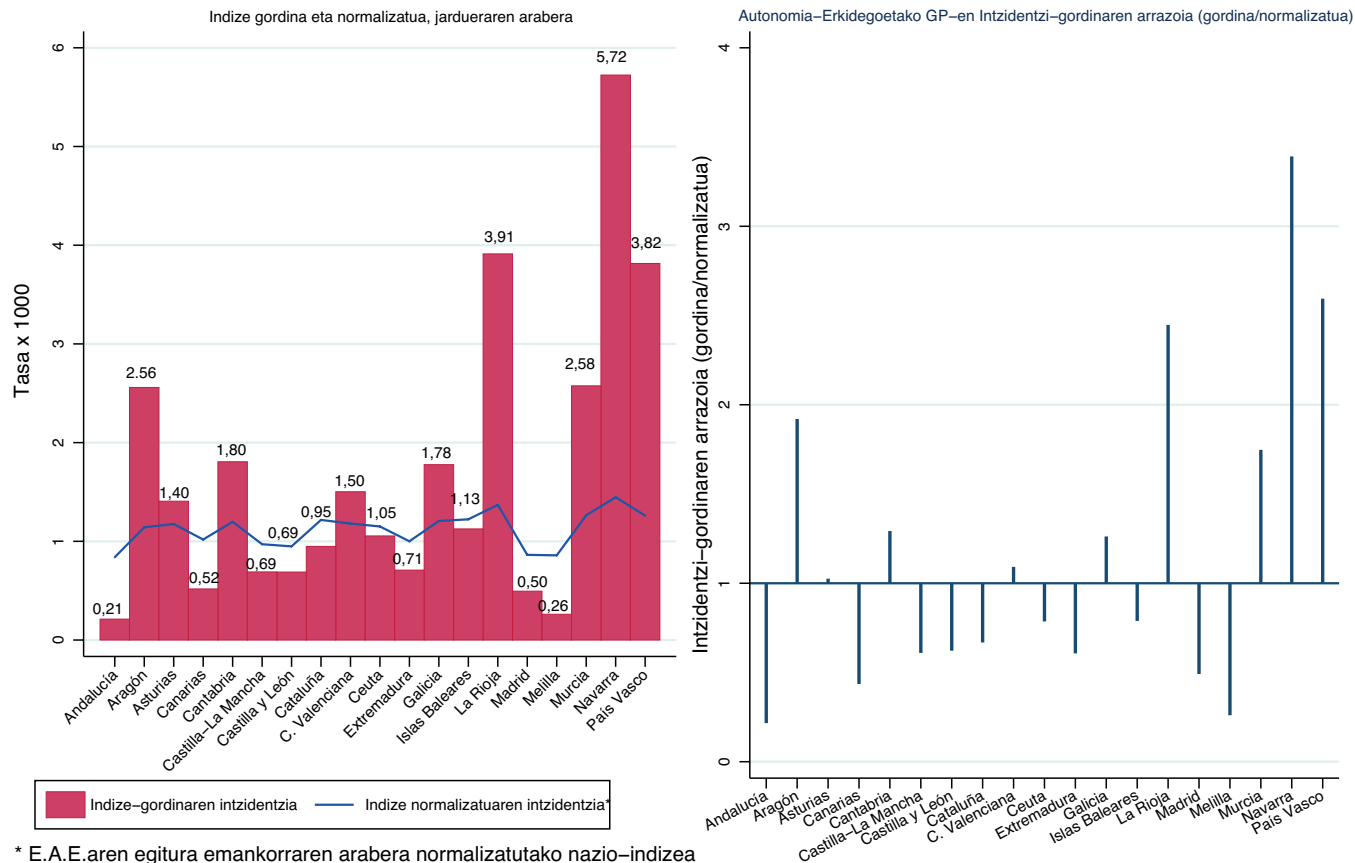
* Sexu, adina eta sektorearen arabera egokitua

Bajarekin GP-en intzidentzia-tasen ratio, sektorearen arabera

* Sexu, adina eta lurraldearen arabera egokitua

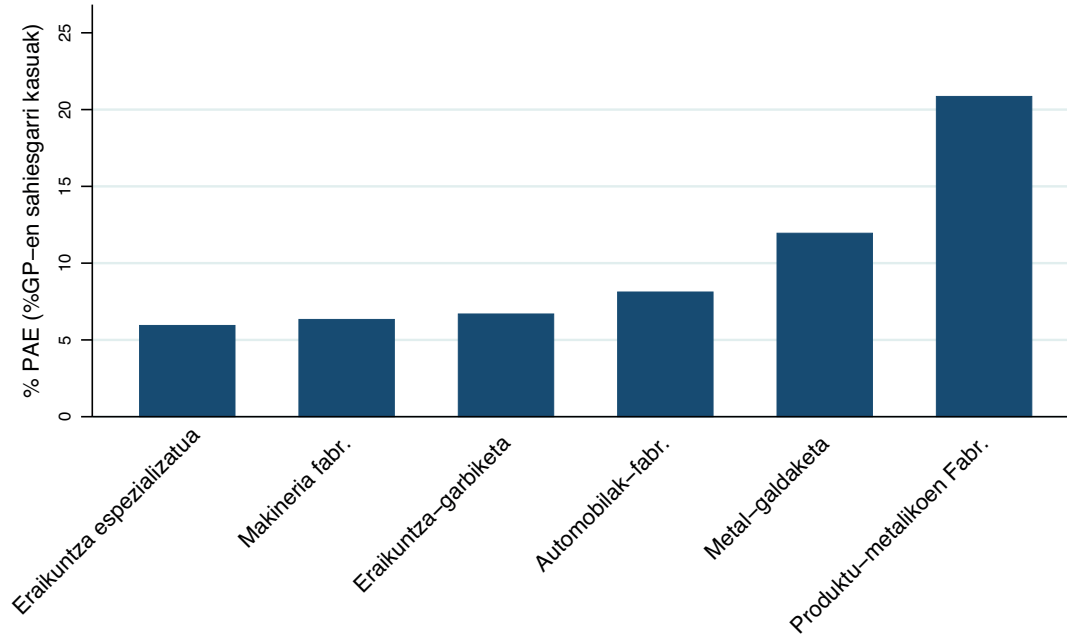
22. irudia. Gaixotasun profesionalen intzidentzia indizea Autonomia Erkidegoan arabera. 2018 urtea.

Iturria: Gizarte-Segurantzaren (CEPROSS) GP-tako behakokia. 2018 urteko txostena

23. irudia. GP-en prebentzio-inkaktu handiena duten jarduerak

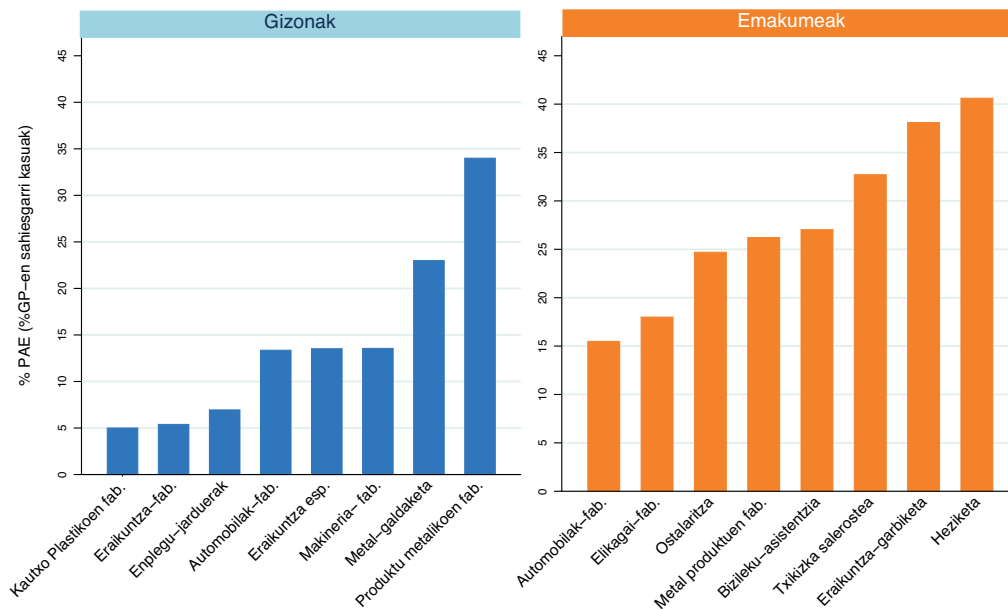
Sahiesgarriak diren GP-en ehunekoa*. E.A.E. 2018 urtean

* EAEko langile-populazioaren arrisku atribuiagarriaren portzentaia, itxarondako tasa onartuz = ikusitako tasaen mediana

24. irudia. GP-en prebentzio-inkaktu handiena duten jarduerak

Saihesgarriak diren GP-en ehunekoa sexuaren arabera *. E.A.E. 2018 urtean

*EAEren langileriari esleितutako Arrisku Egozgarriaren ehunekoa, itxarondako tasa onartuz = ikusitako tasaen mediana

OSALAN

**Laneko Segurtasun eta
Osasunerako Euskal Erakundea**

Instituto Vasco de Seguridad y
Salud Laborales

ZERBITZU OROKORRAK

Dinamita bidea z.g. (Basatxu Mendia)
48903- Barakaldo (Bizkaia)
Tel. : 944 032 190

BIZKAIKO LURRALDE ZENTROA

Dinamita bidea z.g. (Basatxu Mendia)
48903- Barakaldo (Bizkaia)
Tel. : 944 032 190

ARABAKO LURRALDE ZENTROA

José Atxotegi 1
01009- Vitoria-Gasteiz (Araba)
Tel. : 945 016 800

GIPUZKOAKO LURRALDE ZENTROA

Maldatxo Bidea zg
20012- Donostia-San Sebastián (Gipuzkoa)
Tel. : 943 023 362

www.osalan.euskadi.eus